

Opdrachtgever

UWV

Opdrachtnemer

TNS/NIPO / Natascha Snel en Danielle
van Wensveen

Onderzoek

Wajongenquête Wajongers
Startdatum – 1 december 2010
Einddatum – 1 juni 2011

Categorie

Kenmerken van klanten

Het eerste jaar nieuwe Wajong

Doel en vraagstelling

Wat zijn de ervaring van de Wajongers met de nieuwe Wajong. Hoe kijken zij tegen de rechten en plichten van de nieuwe Wajong aan. Wat zijn de ervaringen met het participatieplan. Publicatie via Wajongmonitor.

Conclusie

De groep mensen die een Wajong-uitkering ontvangt, is heel divers. De doelgroep van dit onderzoek, mensen met een nieuwe Wajong-uitkering in de werk- of studieregeling, is over het algemeen vrij jong. Maar de aard van de aandoening die zij hebben of de opleiding die ze hebben gehad, is zeer uiteenlopend. Mensen vragen om verschillende redenen een Wajong aan. Als we kijken naar de diagnose die is vastgesteld, dan zien we de volgende verdeling: verstandelijke beperking (37%), psychiatrische stoornis (21%), andere ontwikkelingsstoornis (29%) en somatische aandoening (13%).

Twee derde valt in de werkregeling en een derde in de studieregeling. Een derde van de Wajongers volgt of heeft als laatste een vso- of pro-opleiding gevolgd (voorgezet speciaal onderwijs). Een derde doet of deed een opleiding op roc/mbo-niveau. Een op de vijf is hoger opgeleid (havo/vwo- of hbo/wo-opleiding) en circa een op de tien volgt of volgde een opleiding op lbo/vmbo/mavo-niveau. De doelgroep bestaat uit iets meer mannen (56%) dan vrouwen (44%) en zijn met name jongeren onder de 25 jaar (84%).

De meeste jongeren zaten nog op school tijdens de aanvraag van de Wajong, of waren daar net mee klaar (53%). De meesten wonen nog thuis (68%).

In dit kwantitatieve onderzoek staan de volgende hoofdvragen centraal:

- Wat is de achtergrond van de nieuwe Wajongers?
- Welke kennis hebben zij over de nieuwe Wet Wajong?
- Wat is hun houding ten aanzien van werken en de nieuwe Wet Wajong?
- Wat zijn de ervaringen met betrekking tot de nieuwe Wet Wajong?

Bron: Rapport

Link naar bestand

<http://www.onderzoekwerkeninkomen.nl/rapporten/lmupg1kh>

Grote Bickersstraat 74
1013 KS Amsterdam

Postbus 247
1000 AE Amsterdam

t 020 522 54 44
f 020 522 53 33
e info@tns-nipo.com
www.tns-nipo.com

Political & Social

Rapport

Het eerste jaar nieuwe Wajong

Kwantitatief onderzoek onder Wajongers ten behoeve van de monitor nieuwe Wajong

Natascha Snel en Danielle van Wensveen

F8158 | juni 2011

Dit document is uitsluitend voor deze opdrachtgever opgesteld. Alle in het document vermelde gegevens zijn strikt vertrouwelijk. Publicatie en inzage aan derden, geheel of gedeeltelijk, is zonder schriftelijke toestemming van TNS NIPO beslist niet toegestaan.

© TNS NIPO | ISO 9001 | rapport.nederlands.dot

Inhoud

	Samenvatting	1
	Inleiding	5
1	Achtergrond Wajongers	7
1.1	Achtergrondkenmerken	7
1.2	Aanzienlijk deel van de nieuwe Wajongers maakt de opleiding niet af	8
1.3	Diagnose Wajong	11
1.4	Meeste jongeren zitten op school bij aanvraag Wajong	13
1.5	Twee derde van de Wajongers in de werk- of studieregeling woont thuis bij ouders, familie of pleeggezin	14
1.6	Circa de helft van de Wajongers in de werk- of studieregeling heeft een bepaalde vorm van werk	15
2	Houding ten aanzien van werk	17
2.1	Werken is belangrijk en zorgt voor structuur	17
2.2	Voor de helft van de Wajongers kost werken veel energie en levert werken spanning op	19
3	Kennis over de nieuwe Wajong	21
3.1	Voornaamste doel nieuwe Wajong bij drie kwart van de Wajongers bekend	21
3.2	De gevolgen voor de Wajong-uitkering als iemand een baan vindt, zijn niet geheel duidelijk	22
3.3	Met de meeste rechten zijn de Wajongers in de werk- en studieregeling goed bekend	24
3.4	Groot verschil in bekendheid met diverse plichten	26
4	Het participatieplan	28
4.1	Ruim de helft van de Wajongers kent de term ‘participatieplan’	28
4.2	Zes op de tien Wajongers weten na uitleg van de term ‘participatieplan’ dat er een dergelijk plan is opgesteld	29
4.3	Vrijwel alle Wajongers in de werk- en studieregeling weten dat zij zich moeten houden aan de afspraken in het participatieplan	30
4.4	Belangrijkste afspraak uit participatieplan is gericht op rol van Wajonger zelf en op regels/gemaakte afspraken	31
4.5	Meeste Wajongers tevreden over afspraken in het participatieplan	33
4.6	Haalbare en duidelijke afspraken zorgen voor tevredenheid over participatieplan	34
5	Ervaring met werken	36
5.1	Meerderheid van de werkende Wajongers in de werkregeling heeft hulp gehad bij het vinden van werk	38
5.2	Wajongers in de werkregeling zijn over het algemeen tevreden over hun werk	39
5.3	De begeleiding op het werk verloopt over het algemeen goed volgens de werkende Wajongers in de werkregeling	42

6	Op zoek naar werk	44
6.1	Zeven tiende van de Wajongers in de werkregeling die op zoek zijn naar werk is ook echt actief aan het zoeken	44
6.2	Meesten krijgen hulp bij zoeken naar (nieuw) werk, met name van jobcoach/re-integratiebureau of familie en vrienden	45
6.3	Werkzoekende Wajongers in de werkregeling zijn redelijk tevreden over begeleiding bij het zoeken naar werk	48
	Bijlagen	50
	Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording	51
	Bijlage 2 Vragenlijst	57
	Bijlage 3 Antwoordkaartje	67

	<i>Inhoud figuren en tabellen</i>	
1	<i>Geslacht en leeftijd (n=941, n=934)</i>	7
2	<i>Heb je op een school voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) of op een praktijkschool (pro) gezeten? (n=937)</i>	8
3	<i>Welke school volg je op dit moment of heb je het laatst gevolgd? (je hoeft de school niet afgemaakt te hebben) (n=924)</i>	9
4	<i>Heb je deze school afgemaakt? (n=933)</i>	10
5	<i>Eerste diagnose (op basis van bestand) (n=916)</i>	11
6	<i>Achtergrondkenmerken per diagnosegroep</i>	12
7	<i>Wat deed je toen je de Wajong aanvroeg? (je kunt meerdere antwoorden geven) (n=941)</i>	13
8	<i>Hoe is je woonsituatie? (n=938)</i>	14
9	<i>Wat doe je op dit moment? Werk je, volg je een opleiding of doe je iets anders? (je kunt meerdere antwoorden geven) (n=940, werkregeling en studieregeling)</i>	16
10	<i>Hieronder staan een paar uitspraken over werken. Ook als je op dit moment (nog) geen werk hebt, zijn we benieuwd naar jouw mening hierover</i>	17
11	<i>Hieronder staan een paar uitspraken over werken. Ook als je op dit moment (nog) geen werk hebt, zijn we benieuwd naar jouw mening hierover</i>	19
12	<i>We willen graag weten of jij denkt dat de uitspraken die hieronder staan waar zijn. Als je het niet weet of je er nog nooit van gehoord hebt, kun je dat ook zeggen</i>	21
13	<i>Wat gebeurt er volgens jou met je Wajong-uitkering als je een baan vindt en geld gaat verdienen? Welk antwoord klopt volgens jou het beste?</i>	22
14	<i>Hieronder staan een paar uitspraken over de Wajong. We willen graag weten of jij denkt dat ze waar zijn. Als je het niet weet of er nog nooit van gehoord hebt, kun je dat ook zeggen</i>	24
15	<i>Hieronder staan een paar uitspraken over de Wajong. We willen graag weten of jij denkt dat ze waar zijn. Als je het niet weet of er nog nooit van gehoord hebt, kun je dat ook zeggen</i>	26
16	<i>Weet je wat een participatieplan is? (n=932)</i>	28
17	<i>Een participatieplan is een plan waarin de afspraken met de medewerker van UWV worden vastgelegd. Tijdens je eerste of tweede gesprek met UWV wordt dit plan samen met jou opgesteld. Hierin staan bijvoorbeeld wat de plannen zijn om een</i>	

<i>baan te vinden. Heb je met een medewerker van UWV een participatieplan opgesteld?</i>	29
18 <i>Hieronder staat een aantal uitspraken. We willen graag weten hoe jij hierover denkt. Alleen gesteld aan de Wajongers die weten dat zij een participatieplan hebben (n=566)</i>	30
19 <i>Wat is volgens jou de belangrijkste afspraak uit het participatieplan? (er kunnen meerdere antwoorden gegeven zijn) Alleen gesteld aan de Wajongers die weten dat zij een participatieplan hebben (n=566)</i>	31
20 <i>Hoe tevreden ben je over de afspraken die in het participatieplan zijn gemaakt? (n=566)</i>	33
21 <i>Kun je in het kort uitleggen waarom je tevreden of ontevreden bent over de afspraken die in het participatieplan zijn gemaakt?</i>	34
22 <i>Er zijn verschillende mogelijkheden om te werken, welke beschrijving is het beste op jou van toepassing? (n=233, werkende Wajongers in de werkregeling)</i>	36
23 <i>Wat voor soort baan heb je? (n=221, werkende Wajongers in de werkregeling)</i>	37
24 <i>Hoeveel uur per week werk je gemiddeld? (n=227, werkende Wajongers in de werkregeling)</i>	37
25 <i>Hoe heb je het werk dat je nu doet gevonden? (n=228, werkende Wajongers in de werkregeling)</i>	38
26 <i>Hoe tevreden ben je over het algemeen over je werk? (n=227, werkende Wajongers in de werkregeling)</i>	39
27 <i>Hieronder staan een paar uitspraken over je werk. We zijn benieuwd wat jij hiervan vindt (werkende Wajongers in de werkregeling)</i>	40
28 <i>Hieronder staan een paar uitspraken over je werk. We zijn benieuwd wat jij hiervan vindt (werkende Wajongers in de werkregeling)</i>	41
29 <i>Wie begeleidt jou tijdens je werk? (je kunt meerdere antwoorden geven) (n=228, werkende Wajongers in de werkregeling)</i>	42
30 <i>Wat doe je op dit moment om een baan te vinden? (je kunt meerdere antwoorden geven) (n=235, werkzoekende Wajongers in de werkregeling)</i>	44
31 <i>Welke mensen helpen jou met het zoeken naar een baan? (je kunt meerdere antwoorden geven) (n=230, werkzoekende Wajongers in de werkregeling)</i>	45
32 <i>Vind je het moeilijk om een baan te vinden die bij jou past? (n=234, werkzoekende Wajongers in de werkregeling)</i>	46
33 <i>Hoe tevreden ben je met de begeleiding die je op dit moment krijgt bij het zoeken naar een baan? (n=232, werkzoekende Wajongers in de werkregeling) (deze stelling is tweemaal in onderstaande figuur opgenomen, eenmaal inclusief de categorie 'weet niet/niet van toepassing' en eenmaal exclusief deze categorie)</i>	48
34 <i>Steekproefsamenstelling</i>	52
35 <i>Achtergrondkenmerken non-responsgroep – antwoordkaartje teruggestuurd (n=160)</i>	54
36 <i>Redenen geen deelname (n=160)</i>	55

Samenvatting

Achtergrond

We zien veel diversiteit in de groep mensen die een Wajong-uitkering ontvangt. De doelgroep van dit onderzoek, mensen met een nieuwe Wajong-uitkering in de werk- of studieregeling, is over het algemeen vrij jong. Maar de aard van de aandoening die zij hebben of de opleiding die ze hebben gehad, is zeer uiteenlopend. Mensen vragen om verschillende redenen een Wajong aan. Als we kijken naar de diagnose die is vastgesteld, dan zien we de volgende verdeling: verstandelijke beperking (37%), psychiatrische stoornis (21%), andere ontwikkelingsstoornis (29%) en somatische aandoening (13%). Twee derde valt in de werkregeling en een derde in de studieregeling.

Een derde van de Wajongers volgt of heeft als laatste een vso- of pro-opleiding gevolgd (voorgezet speciaal onderwijs). Een derde doet of deed een opleiding op roc/mbo-niveau. Een op de vijf is hoger opgeleid (havo/vwo- of hbo/wo-opleiding) en circa een op de tien volgt of volgde een opleiding op lbo/vmbo/mavo-niveau. De doelgroep bestaat uit iets meer mannen (56%) dan vrouwen (44%) en zijn met name jongeren onder de 25 jaar (84%).

De meeste jongeren zaten nog op school tijdens de aanvraag van de Wajong, of waren daar net mee klaar (53%). De meesten wonen nog thuis (68%).

Huidige situatie

Ongeveer de helft van de Wajongers heeft op dit moment een bepaalde vorm van werk: een betaalde baan, niet-betaalde baan, vrijwilligerswerk, dagbesteding of leer-werktraject. Circa een kwart is op dit moment actief op zoek naar werk. Een derde zit nog op school of volgt een opleiding, een op de vijf is onder behandeling.

Wajongers met een verstandelijke beperking hebben relatief vaak een bepaalde vorm van werk (51%) en ook vaker een betaalde baan (22%). Bij de andere groepen is dat percentage wat lager. Bij de Wajongers met een andere ontwikkelingsstoornis of somatische aandoening komt dat mede doordat een groot deel nog op school zit. Van de Wajongers met een psychiatrische stoornis is meer dan de helft onder behandeling (54%). Van hen hebben twee op de vijf een bepaalde vorm van werk, slechts 11% een betaalde baan. Zij doen wel opvallend vaker vrijwilligerswerk dan de andere groepen (19% versus 8% van de totale groep).

Houding ten aanzien van werk

Wajongers geven aan dat ze werken belangrijk vinden (90%). Het geeft structuur aan hun dag (87%) en is voor de meesten belangrijk voor hun contacten met mensen (76%). Werken is ook meer dan alleen geld verdienen volgens drie kwart van de respondenten. Vooral jonge Wajongers (18 t/m 19 jaar) geven vaak aan dat ze zich vervelen zonder werk en dat werk belangrijk is voor sociale contacten. Wel levert werken circa de helft veel spanning op en houdt men weinig energie over voor andere dingen. Dit geldt vooral voor Wajongers met een psychiatrische stoornis en Wajongers in de werkregeling. Ook

Wajongers met een somatische aandoening kost werken veel energie. Een op de vijf Wajongers vindt dat hij eigenlijk niet kan werken door de beperking. Dit zijn vooral Wajongers ouder dan 25 jaar, vrouwen, hoger opgeleid, in de werkregeling en met een psychiatrische stoornis. Hoger opgeleiden en Wajongers met een psychiatrische stoornis zijn sterk van mening dat bedrijven niet op Wajongers zitten te wachten.

Kennis over de Wajong

Drie kwart van de Wajongers denkt terecht dat de Wajong vooral bedoeld is om hulp en begeleiding te bieden bij het zoeken naar werk. Maar ook de helft denkt dat de Wajong vooral bedoeld is om een uitkering te bieden. Wajongers van 18 t/m 19 jaar, Wajongers met een vso/pro-opleiding of een verstandelijke beperking zijn het minst goed op de hoogte van het doel van de Wajong. Dat mensen op meerdere momenten beoordeeld kunnen worden door UWV is nog niet bij iedereen bekend (71% is hiermee bekend).

Rechten

De Wajongers zijn redelijk op de hoogte van de rechten die horen bij hun uitkering, zoals het recht op duidelijke informatie (93%), het recht op hulp bij het vinden van werk (88%) en het recht om iemand mee te nemen naar een afspraak met UWV (88%). Minder bekend zijn het recht op vrijwilligerswerk (63%) en het recht op reiskostenvergoeding (40%). Dit is vooral onwetendheid, de meesten geven aan dat ze hier nog nooit van gehoord hebben. Wajongers met een verstandelijke beperking zijn van een aantal rechten minder goed op de hoogte, Wajongers met een somatische aandoening juist beter. Ook Wajongers van 18 t/m 19 jaar of met een vso/pro-opleiding zijn wat minder goed op de hoogte van hun rechten. Het valt op dat Wajongers met een psychiatrische stoornis het best bekend zijn met het recht om vrijwilligerswerk te doen. Zij doen dit ook vaker.

Plichten

We zien een groot verschil in de bekendheid met de diverse plichten. Met een aantal plichten is men goed bekend, zoals de plicht om door te geven als iemand werk heeft of meer uren gaat werken (92%), de plicht om zich te houden aan afspraken in het participatieplan (82%) en de plicht om door te geven als de gezondheid verbeterd is (78%). De plicht om door te geven als iemand met vakantie gaat, is het minst goed bekend (37%). Twee derde weet dat hij er alles aan moet doen om werk te vinden en te houden. Mannen zijn hiervan beter op de hoogte dan vrouwen (69% versus 63%). Slechts de helft geeft aan ervan op de hoogte te zijn een baan te moeten accepteren als UWV een passende baan aanbiedt. Een vijfde zegt dat het niet waar is dat je die baan moet accepteren. Wajongers van 18 t/m 19 jaar of met een verstandelijke beperking zijn van een aantal plichten wat minder goed op de hoogte dan de anderen. Maar zij zijn juist beter op de hoogte van de twee werkgerelateerde plichten (passende baan accepteren en er alles aan doen om werk te vinden). Wajongers in de werkregeling zijn beter op de hoogte van een aantal plichten dan de Wajongers in de studieregeling: zij weten vaker dat zij aan UWV door moeten geven als ze vrijwilligerswerk gaan doen of als ze met vakantie willen. Hoger opgeleiden zeggen vaker dat het *niet* waar is dat zij een passende baan moeten accepteren of er alles aan moeten doen om werk te vinden. Wajongers met een somatische aandoening geven ook vaker aan dat het niet waar is dat zij een passende baan moeten accepteren als UWV die aanbiedt.

Participatieplan

Ruim de helft van de Wajongers kent de term ‘participatieplan’. We zien hierbij een groot verschil in leeftijd, opleiding en diagnosegroep. Van de Wajongers van 18 t/m 19 jaar of met een verstandelijke beperking weet slechts circa vier tiende wat het is. Ook zijn lager opgeleide Wajongers en Wajongers in de studieregeling er minder goed mee bekend. Na uitleg over het participatieplan geeft 61% van de Wajongers aan dat ze een participatieplan hebben opgesteld. Nagenoeg alle Wajongers weten dat zij zich moeten houden aan de afspraken uit het participatieplan (97%), wat ze moeten doen om zich aan de afspraken te houden (86%) en vinden de afspraken duidelijk (84%). Welke hulp men krijgt bij het zoeken naar werk en wat de gevolgen zijn als afspraken niet nagekomen worden, is minder goed bekend (66% is hiermee bekend). Wajongers met een psychiatrische stoornis geven vaker aan dat ze *niet* weten welke hulp ze krijgen bij het zoeken naar werk en wat de gevolgen zijn als ze afspraken niet nakomen. Ook voor hoger opgeleiden is het minder duidelijk welke hulp ze krijgen bij het vinden van een baan.

De Wajongers noemen verschillende aspecten als hen gevraagd wordt wat volgens hen de belangrijkste afspraak uit het participatieplan is, zoals er alles aan doen om werk te vinden en te houden, dat men begeleiding krijgt, de school/studie afmaken, informatie/wijzigingen doorgeven, zich aan afspraken houden en meewerken/hun best doen. Twee derde van de Wajongers is tevreden over de gemaakte afspraken in het participatieplan. Zij zijn tevreden omdat het haalbare en duidelijke afspraken zijn die in overleg met hen zijn opgesteld. De Wajongers die minder tevreden zijn, geven aan dat het juist *geen* haalbare afspraken zijn en dat ze weinig ondersteuning en hulp krijgen.

Aan het werk – werkende Wajongers in de werkregeling

Circa twee op de vijf Wajongers in de werkregeling hebben de vragen over ‘werk’ beantwoord. De definitie van ‘werk’ is daarbij aan de Wajongers zelf overgelaten. Dit deel gaat dus specifiek in op de werkende Wajongers in de werkregeling. Twee derde van deze Wajongers werkt bij een reguliere werkgever. Ruim een derde heeft een vaste baan en ruim een derde een tijdelijke baan. Een grote groep Wajongers (45%) werkt 17 t/m 32 uur per week. Mannen, de 18 t/m 19-jarigen, degenen die speciaal onderwijs gevolgd hebben en Wajongers met een verstandelijke beperking of een andere ontwikkelingsstoornis werken gemiddeld meer uren per week. Het valt op dat Wajongers met een psychiatrische stoornis het minste aantal uren per week werken (drie kwart werkt minder dan 16 uur per week).

Zeven op de tien werkende Wajongers in de werkregeling hebben hulp gehad bij het vinden van het werk dat ze nu doen. De school, ouders/familie en de jobcoach hebben hierbij de grootste rol gespeeld. Met name veel 18 t/m 19-jarigen en Wajongers met een vso/pro-opleiding hebben hun baan via school gevonden. Wajongers met een somatische aandoening hebben het vaker alleen gedaan.

De Wajongers in de werkregeling zijn redelijk tevreden over hun werk. Ze hebben goed contact met hun baas en collega’s (91%), vinden het leuk (85%) en kunnen het werk goed aan (81%). Ook de begeleiding op het werk is goed. Wajongers met een psychiatrische stoornis, een hogere opleiding of ouder dan 25 jaar zijn wat minder vaak tevreden over

hun werk. Hoger opgeleiden geven aan dat collega's hun problemen en/of beperkingen minder goed begrijpen (47%) en dat ze minder vaak het werk goed aankunnen (66%). Wajongers met een psychiatrische stoornis hebben wat meer problemen op hun werk: de baas heeft minder begrip voor de problemen (57%) en ook zij hebben het idee dat ze hun werk minder goed aankunnen (69%). De Wajongers hebben redelijk groot vertrouwen in de continuïteit van hun werk, 15% is bang om binnenkort zijn baan kwijt te raken.

Op zoek naar werk – werkzoekende Wajongers in de werkregeling

Circa twee op de vijf Wajongers in de werkregeling hebben de vragen ingevuld die bedoeld zijn voor mensen die op zoek zijn naar werk. Dit deel gaat dus specifiek in op de werkzoekende Wajongers in de werkregeling. Van hen geven zeven op de tien aan dat ze op dit moment actief op zoek zijn, drie tiende doet (nog) niks. Vrouwen zijn minder actief dan mannen. De mate waarin actief gezocht wordt, is het grootst onder 18 t/m 19-jarigen: drie kwart zoekt actief. Onder 20 t/m 24-jarigen is dit zes tiende en onder 25+'ers twee derde. Wajongers met een psychiatrische stoornis zijn het minst actief: de helft doet op dit moment (nog) niks.

De meerderheid van de werkzoekende Wajongers in de werkregeling krijgt hulp bij het zoeken naar werk, een op de vijf zoekt zelf (alleen) naar een nieuwe baan. De hulp komt vooral van de jobcoach/re-integratiebureau (43%) en partner/familie/vrienden (40%). Meer dan de helft van de werkzoekende Wajongers die ouder zijn dan 20 jaar krijgt hulp van een jobcoach/re-integratiebureau. Voor jongeren van 18 t/m 19 jaar of Wajongers die speciaal onderwijs volgen of hebben gevolgd, speelt de school ook een rol bij het zoeken naar werk.

Van de werkzoekende Wajongers in de werkregeling die een oordeel hebben gegeven over de begeleiding bij het zoeken naar een baan is de helft tevreden, een kwart een beetje tevreden en bijna drie tiende is niet tevreden. Bijna een kwart wil graag meer of betere begeleiding. Sommigen vinden dat het allemaal erg lang duurt. Mensen die tevreden zijn, geven aan dat er voldoende begeleiding is en ze goed geholpen worden. Samen met hen worden de mogelijkheden in kaart gebracht.

Ruim drie kwart van de werkzoekende Wajongers in de werkregeling geeft aan dat ze het moeilijk vinden om een baan te vinden die bij hen past. Ze zijn onzeker over de eigen mogelijkheden en het begrip van bedrijven hiervoor. Met name voor de oudere Wajongers (25+) en voor Wajongers met een psychiatrische stoornis is het moeilijk om een passende baan te vinden. De Wajongers vinden het lastig om in te schatten of ze binnen een jaar een betaalde baan hebben.

Inleiding

Achtergrond nieuwe Wet Wajong

De aanleiding voor dit onderzoek is de invoering van de nieuwe Wet Wajong die per 1 januari 2010 van kracht is geworden. In deze nieuwe wet staat het recht op arbeidsondersteuning centraal in plaats van het recht op inkomensondersteuning. Het belangrijkste doel is dan ook om zo veel mogelijk Wajongers te begeleiden bij het vinden en behouden van werk. Voor jongeren die perspectief hebben op arbeidsparticipatie (circa 70% van de huidige instroom) wordt gekeken wat zij kunnen (ontwikkelen) en hoe dit gerealiseerd kan worden.

Tweede Kamer informeren over Wajong

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil de kamer regelmatig informeren over de voortgang en de effecten van het nieuwe beleid. Een van de informatiebronnen die daarvoor is opgezet, is de monitor nWajong. Deze monitor volgt de komende jaren de ontwikkelingen in en rondom de nieuwe Wet Wajong.

De monitor nWajong bestaat uit drie deelgebieden van informatie: analyses uit de registraties van UWV, onderzoek onder Wajongers en onderzoek onder werkgevers. Deze rapportage heeft betrekking op het kwantitatieve onderzoek onder Wajongers.

Doel van het onderzoek

Voorafgaand aan dit onderzoek zijn door TNS NIPO in opdracht van UWV 44 diepte-interviews uitgevoerd. Deze interviews waren bedoeld om de eerste ervaringen van Wajongers over de nieuwe Wet Wajong in kaart te brengen. Hierbij is gefocust op kennis, houding en eerste ervaringen van de uitkeringsgerechtigden. Op basis van de bevindingen van deze gesprekken is een kwantitatieve vragenlijst opgesteld. Deze kwantitatieve vragenlijst is tevens getest in een pilot.

In dit kwantitatieve onderzoek staan de volgende hoofdvragen centraal:

- Wat is de achtergrond van de nieuwe Wajongers?
- Welke kennis hebben zij over de nieuwe Wet Wajong?
- Wat is hun houding ten aanzien van werken en de nieuwe Wet Wajong?
- Wat zijn de ervaringen met betrekking tot de nieuwe Wet Wajong?

We willen benadrukken dat het bij de beschrijving van de resultaten niet om feiten of kennis gaat, maar om de beleving van de Wajonger. Het betreft dus de manier waarop de Wajonger bepaalde zaken ziet en ervaart.

Doelgroep

De doelgroep voor dit onderzoek bestaat uit mensen die na 1 januari 2010 een Wajong-uitkering hebben ontvangen, zij vallen hierdoor in de nieuwe Wet Wajong. Voor dit onderzoek zijn Wajongers benaderd die in de werk- of studieregeling¹ vallen. Dit betekent dat deze respondenten nu, of in de toekomst, (gedeeltelijk) kunnen werken. Als we het in dit rapport hebben over Wajongers, dan bedoelen we dus deze twee groepen. In hoofdstuk 5 en 6 gaan we in op werk en zoeken naar werk. Dan beperken we ons tot de Wajongers in de werkregeling.

Onderzoeksmethode

Alle respondenten hebben de vragenlijst op papier toegestuurd gekregen, daarnaast hadden zij ook de optie om de vragenlijst online in te vullen. De vragenlijsten en begeleidende brieven zijn op 15 februari 2011 verstuurd. Het veldwerk heeft gelopen tot 14 maart 2011.

Respons

In totaal zijn 4.000 respondenten benaderd. Er zijn 968 vragenlijsten binnen de veldwerkperiode retour gestuurd. Na sluiting van de veldwerkperiode hebben we nog 30 vragenlijsten ontvangen. In totaal een respons van 25%. Een aantal papieren vragenlijsten is afgekeurd, omdat er te weinig vragen waren beantwoord. In de analyse zijn 942 respondenten opgenomen, dit komt neer op een nettorespons van 24%.

Voor een uitgebreide beschrijving van de opzet en uitvoer van het onderzoek wordt verwezen naar de onderzoeksverantwoording in bijlage 1.

¹ De nieuwe Wajong kent drie regelingen: de uitkeringsregeling, de werkregeling en de studieregeling. In de uitkeringsregeling komen Wajongers die als gevolg van ziekte om medische of arbeidskundige redenen geen enkel perspectief hebben op een baan, ook niet met ondersteuning.

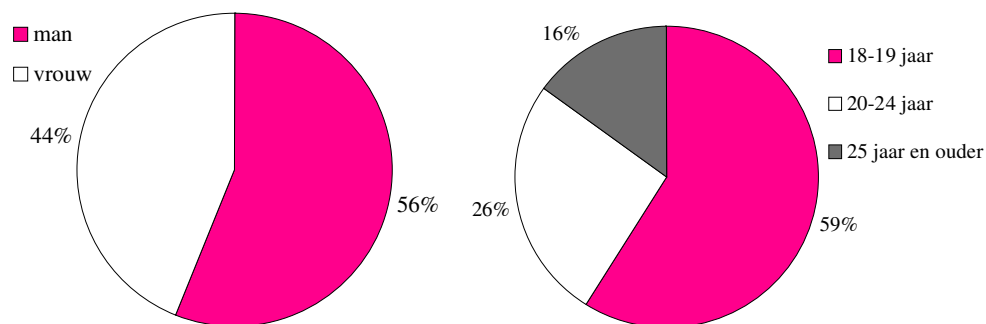
1 Achtergrond Wajongers

In dit eerste hoofdstuk schetsen we de achtergrond van de Wajongers. Hoe ziet de groep eruit op achtergrondkenmerken als geslacht en leeftijd? Welke opleiding hebben ze gevolgd? Wat is hun woonsituatie? Wat deden zij op het moment dat ze de Wajong aanvroegen? Om welke reden hebben zij de Wajong aangevraagd? Hierbij gaat het dus om mensen die in de werkregeling of studieregeling vallen van de nieuwe Wajong.

1.1 Achtergrondkenmerken

Als we kijken naar het geslacht en de leeftijd van de Wajongers, zien we dat er wat meer mannen (56%) dan vrouwen (44%) een nieuwe Wajong-uitkering hebben. De Wajong is ingegaan per 1 januari 2010 en men heeft recht op de Wajong vanaf 18 jaar. We zien dan ook dat de grootste groep Wajongers jongeren van 18 en 19 jaar zijn (59%). Ruim een kwart (26%) heeft een leeftijd tussen 20 en 24 jaar en 16% van de Wajongers is 25 jaar of ouder.

1 | Geslacht en leeftijd (n=941, n=934)

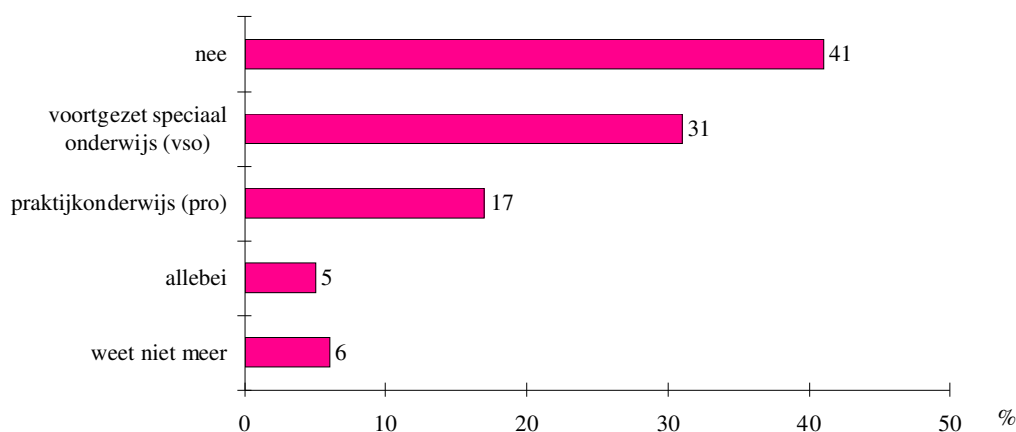
Bron: TNS NIPO, 2011

De mannen in de Wajong zijn gemiddeld iets jonger, 64% van de mannen is 18-19 jaar en 52% van de vrouwen is op dit moment 18-19 jaar. Een vijfde van de mannen en nagenoeg een derde van de vrouwen is 20-24 jaar. De groep 25+ is bij beide groepen even groot.

1.2 Aanzienlijk deel van de nieuwe Wajongers maakt de opleiding niet af

Meer dan de helft van de Wajongers heeft op een school voor voortgezet speciaal onderwijs gezeten: vso (31%), pro (17%), 5% zat op beide. Twee op de vijf Wajongers volgden geen speciaal onderwijs of praktijkonderwijs. Van de Wajongers die voortgezet speciaal onderwijs of praktijkonderwijs hebben gevolgd, is ruim een kwart (27%) doorgestroomd naar een mbo/roc-opleiding. Een tiende is op een bepaald moment doorgestroomd naar lbo/vmbo/mavo.

2 | Heb je op een school voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) of op een praktijkschool (pro) gezeten? (n=937)

Bron: TNS NIPO, 2011

Er hebben meer mannen (62%) dan vrouwen (41%) op een vso en/of pro gezeten. Dit hangt ook samen met de diagnose. Er zijn meer mannen met een verstandelijke beperking of andere ontwikkelingsstoornis². En Wajongers met een verstandelijke beperking hebben vaker vso en/of pro gevolgd (83%). Ook Wajongers met een andere ontwikkelingsstoornis hebben vaker op een school voor vso en/of pro gezeten (51%).

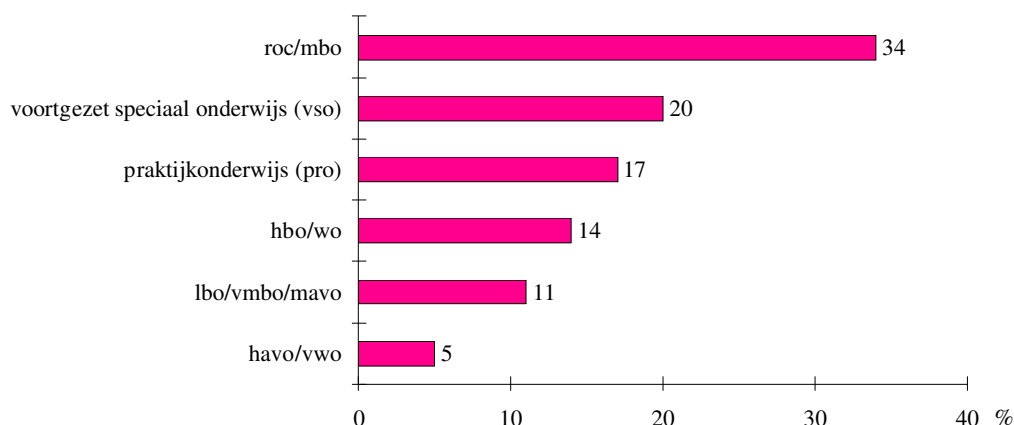
Wajongers in de studieregeling volgen of hebben vaker vso en/of pro gevolgd (69%) dan Wajongers in de werkregeling (45%). Ook hier zien we dat er in de studieregeling een grotere groep Wajongers vertegenwoordigd is die een verstandelijke beperking of andere ontwikkelingsstoornis heeft (77%) dan in de werkregeling (60%).

We zien ook dat de meeste 18 t/m 19-jarigen op een vso en/of pro hebben gezeten (71%), aanzienlijk meer dan 20 t/m 24-jarigen (24%) en 25+'ers (32%).

² Het betreft hier alle andere ontwikkelingsstoornissen dan verstandelijke beperkingen, bijvoorbeeld stoornissen in het autistische spectrum of aandachtstekortstoornissen (zoals ADHD).

Als we kijken naar de laatst gevolgde opleiding, dan zien we dat ruim een derde van de Wajongers een vso- (20%) of een pro-opleiding (17%) volgt of heeft gevolgd. Een derde volgt op dit moment een roc/mbo-opleiding of heeft deze als laatst gevolgd.

3 | Welke school volg je op dit moment of heb je het laatst gevolgd? (je hoeft de school niet afgemaakt te hebben) (n=924)

Bron: TNS NIPO, 2011

We zien dat het gemiddelde opleidingsniveau onder de vrouwen wat hoger ligt dan onder de mannen, 38% van de vrouwen en 30% van de mannen heeft als hoogste of laatste opleiding roc/mbo gevolgd. Van de vrouwen heeft 18% een opleiding op hbo/wo-niveau gevolgd, van de mannen is dit 11%.

Daarnaast zien we dat Wajongers in de studieregeling vaker als laatste opleiding het voortgezet speciaal onderwijs hebben gevolgd (34% versus 13% onder Wajongers in de werkregeling). Wajongers in de werkregeling hebben vaker lbo/vmbo/mavo, roc/mbo of hbo/wo gevolgd.

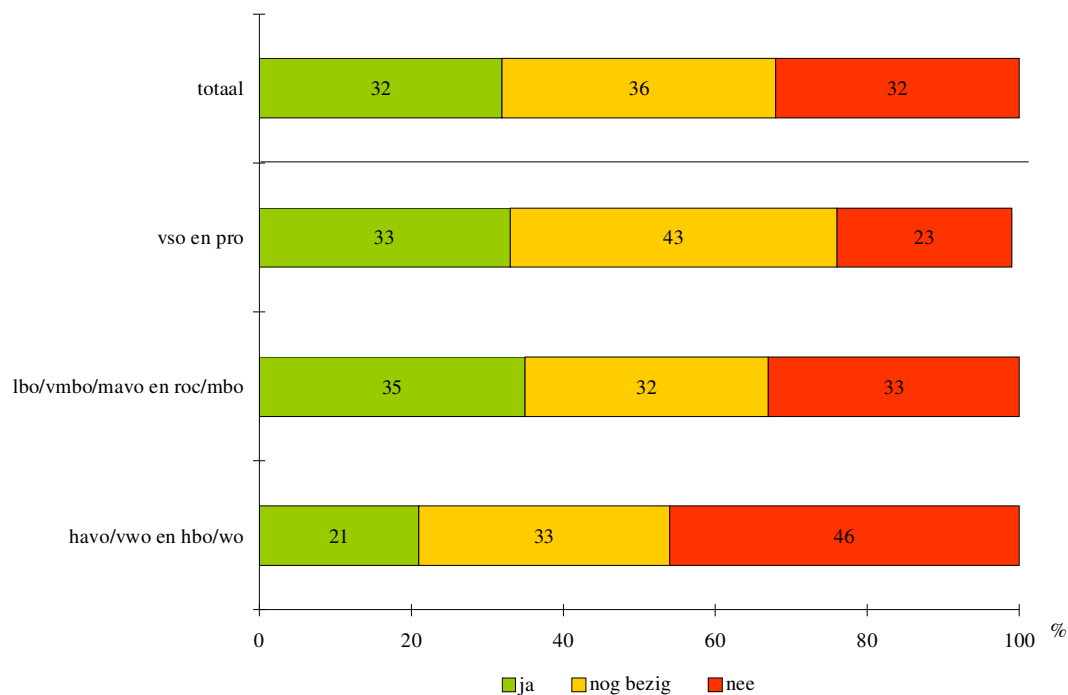
De Wajongers is ook gevraagd of zij hun laatst gevolgde opleiding hebben afgemaakt. Van de totale groep is ongeveer een derde nog bezig met de opleiding, een derde heeft de opleiding wel afgerond en een derde heeft de opleiding niet afgerond. Vier tiende (42%) van de Wajongers in de werkregeling heeft de opleiding afgerond. 44% heeft de opleiding niet afgerond en 13% is er nog mee bezig.

Als we naar de diverse opleidingsniveaus kijken, zien we een aantal verschillen. De opleidingen zijn hierbij ingedeeld in drie groepen:

- lager, speciaal onderwijs: vso en pro;
- laag/midden: lbo/vmbo/mavo en roc/mbo;
- hoog: havo/vwo en hbo/wo.

Wat opvalt, is dat bijna de helft van de Wajongers die begonnen zijn met havo/vwo of hbo/wo deze opleiding niet heeft afgemaakt. Een derde van de Wajongers heeft hun lbo/vmbo/mavo- of roc/mbo-opleiding niet afgerond.

4 | *Heb je deze school afgemaakt?* (n=933)

Bron: TNS NIPO, 2011

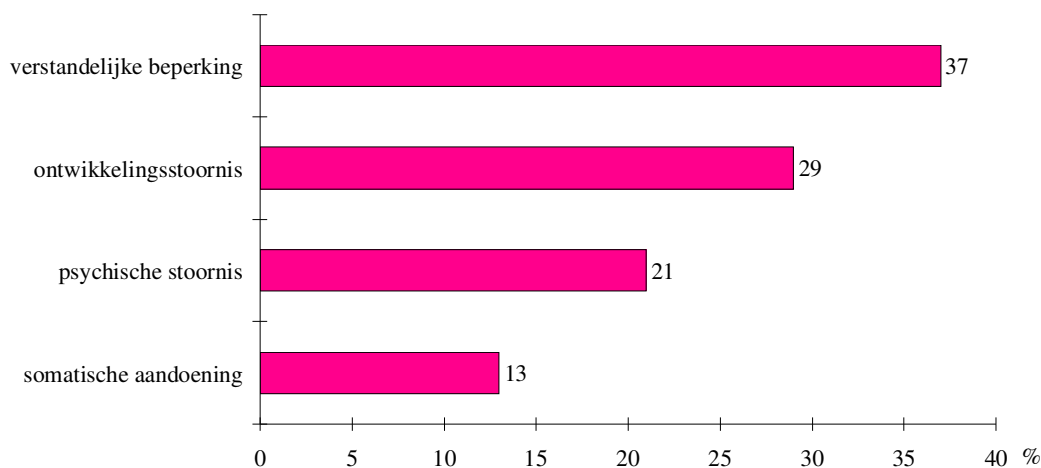
We zagen eerder dat vrouwen vaker een hogere opleiding zijn gestart, maar zien ook dat vrouwen hun opleiding vaker niet afgemaakt hebben (38% van de vrouwen heeft de laatst gevolgde opleiding niet afgemaakt, versus 27% van de mannen).

1.3 Diagnose Wajong

Bij de aanvraag en keuring voor de Wajong wordt men in een diagnosegroep ingedeeld. Vaak worden mensen in meerdere diagnosegroepen ingedeeld. Voor dit onderzoek is de volgende indeling gehanteerd, op basis van de eerste diagnose:

- verstandelijke beperking;
- psychiatrische stoornis;
- somatische aandoening;
- andere ontwikkelingsstoornis (autisme, aandachtstekort (ADHD), overige).

5 | Eerste diagnose (op basis van bestand) (n=916)

Bron: TNS NIPO, 2011

We zien dat de diagnose van de Wajongers samenhangt met het geslacht, de leeftijd en de opleiding. Wajongers met een verstandelijke beperking of een andere ontwikkelingsstoornis zijn vaker mannen. Wajongers met een verstandelijke beperking zijn gemiddeld wat jonger (18-19 jaar). Mensen met een psychiatrische stoornis of somatische aandoening zijn vaker vrouwen en zijn gemiddeld ouder. Zie ook figuur 6 op de volgende pagina.

Zoals te verwachten is, zitten Wajongers met een verstandelijke beperking vaak op een vso en/of pro of hebben daarop gezeten; 40% zit of zat op een vso, 36% op een pro en 7% op beide. Slechts 11% volgt of volgde geen van beide. Ook jongeren met een andere ontwikkelingsstoornis zitten of zaten vaak op een vso (37%), maar volgden minder vaak praktijkonderwijs (8%), 7% deed beide en 43% volgde geen speciaal onderwijs. De meeste Wajongers met een psychiatrische stoornis of somatische aandoening volgden regulier onderwijs (75% resp. 64%).

Ook in de laatst gevolgde opleiding zien we verschillen tussen de groepen. De Wajongers met een psychiatrische stoornis of somatische aandoening hebben vaker een hogere opleiding gevolgd. Maar meer dan de helft van de Wajongers met een psychiatrische stoornis geeft aan dat ze de opleiding niet hebben afgerond.

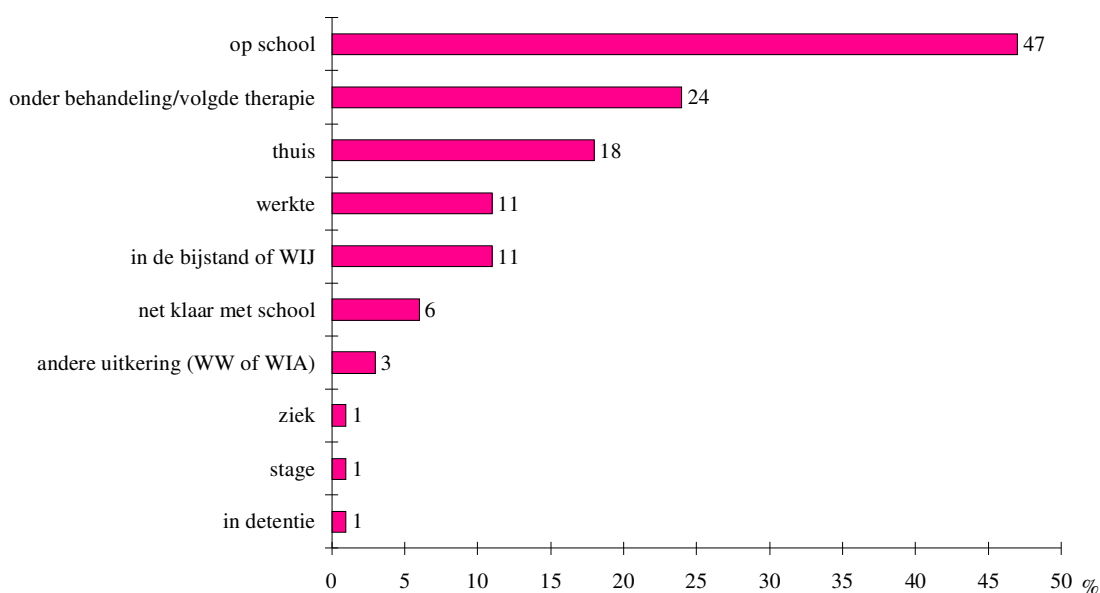
6 | Achtergrondkenmerken per diagnosegroep

	andere ontwikkelings- stoornis	verstandelijke beperking	psychiatrische stoornis	somatische aandoening
	n=265	n=299	n=172	n=180
	%	%	%	%
geslacht				
man	72	61	40	39
vrouw	28	39	60	61
leeftijd				
18-19 jaar	61	81	25	48
20-24 jaar	26	11	42	35
25+	13	7	32	17
vso/pro				
vso	37	40	12	23
pro	8	36	3	7
beide	7	7	3	2
geen	43	11	75	64
laatst gevolgde opleiding				
vso	16	34	6	9
pro	8	37	4	4
lbo/vmbo/mavo	15	7	14	10
havo/vwo	5	0	8	11
roc/mbo	42	21	38	41
hbo/wo	13	0	30	26
school afgemaakt?				
ja	30	34	30	29
nog bezig	44	39	13	47
nee	26	25	56	24

1.4 Meeste jongeren zitten op school bij aanvraag Wajong

Aan de Wajongers is gevraagd wat zij deden op het moment dat ze de Wajong hebben aangevraagd. Ze konden hierbij meer antwoorden geven. Op het moment dat de Wajongers hun uitkering aanvroegen, zaten de meeste jongeren nog op school (47%). Een kwart volgde tijdens de aanvraag therapie of was onder behandeling. Ongeveer een op de vijf zat thuis en een op de tien werkte. Een deel had op dat moment een andere uitkering: 11% zat in de bijstand of WIJ-regeling en 3% had een WW of WIA.

7 | Wat deed je toen je de Wajong aanvroeg? (je kunt meerdere antwoorden geven)
(n=941)

Bron: TNS NIPO, 2011

Twee derde van de 18 t/m 19-jarigen zat tijdens de aanvraag nog op school (67%), 14% zat thuis. Van de 18 t/m 19-jarigen was 15% op het moment van de aanvraag onder behandeling, van de 20 t/m 24-jarigen 38% en van de 25+'ers was een derde (33%) van de aanvragers onder behandeling.

Van de Wajongers in de studieregeling zat het overgrote merendeel op het moment van de aanvraag op school³ (89%). Onder de Wajongers in de werkgeregeling was dit een kwart. Deze groep was wel vaker dan de Wajongers in de studieregeling onder behandeling en/of zat thuis (beide ruim een kwart).

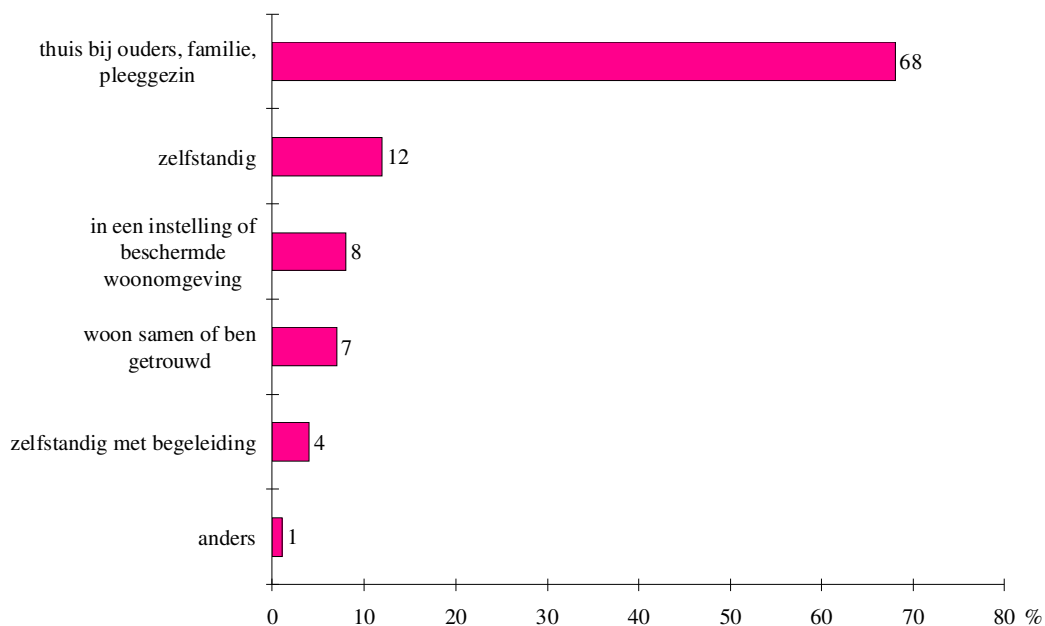
³ Dat niet alle Wajongers die op het moment van de enquête in de studieregeling zitten op het moment van aanvraag op school zaten, is mogelijk te verklaren doordat een deel van de Wajongers na de aanvraag met een opleiding is begonnen. Ook waren er meerdere antwoorden mogelijk met als gevolg dat een deel van de Wajongers een ander antwoord boven het antwoord 'ik zat op school' heeft gesteld (zoals 'ik was onder behandeling/volgde therapie/kreeg begeleiding').

Een derde (35%) van de 25+'ers zat op het moment van de aanvraag in de bijstand of WIJ-regeling. Mensen met een psychiatrische stoornis waren vaak onder behandeling op het moment dat zij de Wajong aanvroegen (50% was onder behandeling tijdens de aanvraag). Van de andere drie diagnosegroepen zaten de meeste jongeren nog op school tijdens de aanvraag.

1.5 Twee derde van de Wajongers in de werk- of studieregeling woont thuis bij ouders, familie of pleeggezin

De meeste Wajongers wonen op dit moment thuis bij hun ouders, familie of pleeggezin (68%). Een op de vijf Wajongers woont op zichzelf: 12% woont alleen en 7% woont samen of is getrouwd. Daarnaast woont een deel in een instelling of beschermde omgeving (8%) of zelfstandig met begeleiding (4%). Deze verdeling heeft betrekking op Wajongers in de werkregeling of studieregeling.

8 | Hoe is je woonsituatie? (n=938)

Bron: TNS NIPO, 2011

Het is logisch dat de woonsituatie samenhangt met de leeftijd: 83% van de 18 t/m 19-jarigen woont nog thuis, 10% van hen woont in een instelling of beschermde woonomgeving. Van de 20 t/m 24-jarigen woont zes tiende thuis, 17% zelfstandig en 14% samen. Van de 25+'ers woont twee derde zelfstandig of samen en een op de drie woont thuis.

De mannen (75%) wonen wat vaker bij ouders of familie in huis dan de vrouwen (59%). Ruim een kwart van de vrouwen woont op zichzelf (versus 12% van de mannen).

We zien ook verschillen in de woonsituatie van de Wajongers met verschillende diagnoses. De meesten wonen nog thuis: van de verstandelijke beperking betreft dit 78%, somatische aandoening 72%, andere ontwikkelingsstoornis 70% en psychiatrische stoornis 48%. Twee op de vijf Wajongers met een psychiatrische stoornis (zij zijn over het algemeen ook wat ouder) wonen zelfstandig of samen.

Wajongers in de studieregeling wonen vaker thuis dan Wajongers in de werkregeling en minder vaak zelfstandig of samen.

1.6 Circa de helft van de Wajongers in de werk- of studieregeling heeft een bepaalde vorm van werk

Ongeveer de helft van de Wajongers in de werk- of studieregeling heeft op dit moment een bepaalde vorm van werk: een betaalde baan (17%), niet-betaalde baan (14%), vrijwilligerswerk (8%), dagbesteding (5%) of een leer-werktraject (5%).

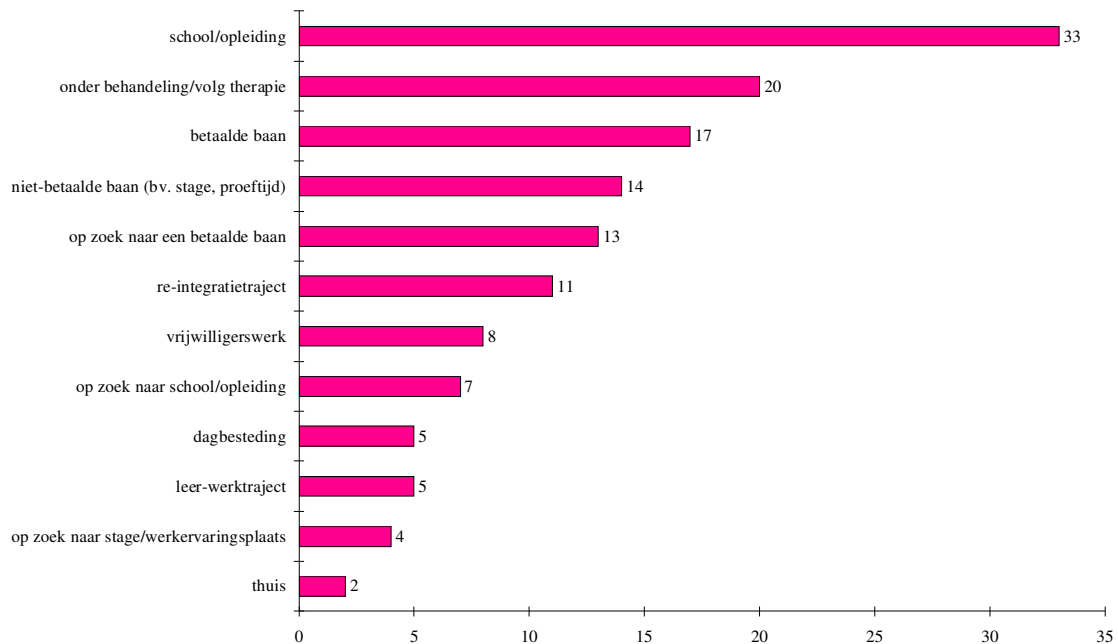
Wajongers in de werkregeling hebben vaker dan Wajongers in de studieregeling een bepaalde vorm (betaald of onbetaald) van werk (50% versus 36%). Van de Wajongers in de werkregeling heeft 22% een betaalde baan, onder de Wajongers in de studieregeling is dit 9%. Wajongers in de werkregeling zijn ook vaker op zoek naar werk: 16% is op zoek naar een betaalde baan, 15% zit in een re-integratietraject en 4% zoekt een stage of werkervaringsplaats. Drie kwart van de Wajongers in de studieregeling gaat naar school tegenover een tiende van de Wajongers in de werkregeling⁴.

Ongeveer een kwart van de Wajongers is bezig met zoeken naar werk: 13% geeft aan op zoek te zijn naar een betaalde baan, 11% zit in een re-integratietraject en 4% zoekt een stage of werkervaringsplaats. Onder Wajongers in de werkregeling zijn circa drie op de tien op zoek naar werk, onder Wajongers in de studieregeling circa een op de tien.

We zagen eerder dat de meesten nog op school zaten bij de aanvraag van de Wajong, een derde van de Wajongers zit op dit moment nog steeds op school of volgt een opleiding (33%). Een op de vijf Wajongers is onder behandeling.

⁴ Dat niet alle Wajongers in de studieregeling op school zitten, is mogelijk te verklaren doordat er meerdere antwoorden mogelijk waren met als gevolg dat een deel van de Wajongers een ander antwoord boven het antwoord 'ik zat op school' heeft gesteld (zoals 'ik loop stage', 'ik ben op zoek naar een stageplaats', 'ik zit in een leer-werktraject' of 'ik herstel van ziekte/volg therapie/ben onder behandeling').

9 | Wat doe je op dit moment? Werk je, volg je een opleiding of doe je iets anders? (je kunt meerdere antwoorden geven) (n=940, werkregeling en studieregeling)

Bron: TNS NIPO, 2011

Van de 18 t/m 19-jarigen in de werk- of studieregeling zit bijna de helft (45%) nog op school, 45% heeft een bepaalde vorm van werk (16% een betaalde baan) en 16% is op zoek naar werk of stage. Van de 20 t/m 24-jarigen heeft 42% een bepaalde vorm van werk (17% een betaalde baan), onder de 25+'ers is dit 46% (20% een betaalde baan). Van deze twee laatste leeftijdsgroepen is ongeveer een derde onder behandeling en is nagenoeg een tiende tot ruim een derde op zoek naar werk of zit in een re-integratietraject.

Wajongers met een somatische aandoening (48%) of andere ontwikkelingsstoornis (40%) zitten veelal nog op school. Mensen met een verstandelijke beperking hebben relatief vaak een bepaalde vorm van werk (51%, betaalde baan: 22%). Ook van deze groep zit nog een derde op school. Meer dan de helft van de Wajongers met een psychiatrische stoornis is onder behandeling, twee op de vijf hebben een bepaalde vorm van werk, slechts een op de tien heeft een betaalde baan. Zij doen wel opvallend vaker vrijwilligerswerk dan de andere groepen (19% versus 8% van de totale groep).

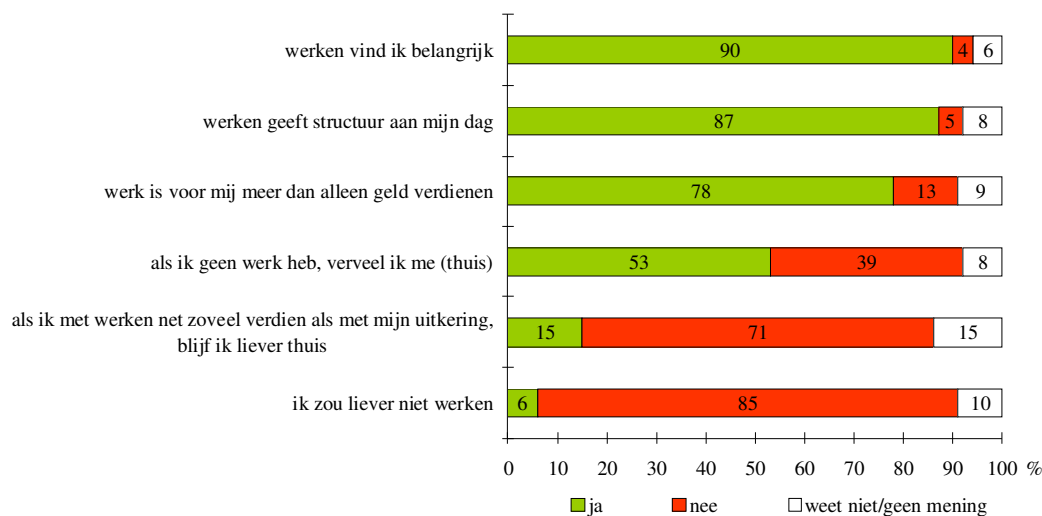
2 Houding ten aanzien van werk

In dit hoofdstuk kijken we naar de houding van Wajongers ten aanzien van werk. Vinden Wajongers werk belangrijk? Wat ‘biedt’ werken de Wajongers? Dit zijn vragen die centraal staan in dit hoofdstuk.

2.1 Werken is belangrijk en zorgt voor structuur

Wajongers vinden werken niet alleen belangrijk (90%), maar zijn ook van mening dat werken structuur geeft aan hun dag (87%). Werken is ook voor ruim drie kwart van de Wajongers meer dan alleen geld verdienen. Slechts een kleine groep van 6% geeft aan liever niet te werken. 15% blijft liever thuis als zij met werken net zoveel verdienen als dat zij aan uitkering krijgen. De helft van de Wajongers geeft aan zich te vervelen als zij geen werk hebben.

10 | Hieronder staan een paar uitspraken over werken. Ook als je op dit moment (nog) geen werk hebt, zijn we benieuwd naar jouw mening hierover

Bron: TNS NIPO, 2011

We zien een aantal verschillen in leeftijd en geslacht. Zo vinden mannen vaker dan vrouwen werken belangrijk (92% versus 88%) en geven zij vaker aan zich te vervelen als ze geen werk hebben (56% versus 49%). In leeftijd zien we een verschil tussen de Wajongers van 18 t/m 19 jaar en de Wajongers van 25 jaar en ouder: voor ‘jonge’ Wajongers is verveling een belangrijker issue als ze geen werk hebben (59% versus 37%).

Ook in opleiding zien we enkele verschillen. Zo zeggen hoger opgeleiden vaker dat werk meer is dan alleen geld verdienen (84%) en zij vervelen zich minder vaak als ze geen werk hebben dan Wajongers met een vso/pro-opleiding (39% versus 64%).

De meeste verschillen zien we tussen de diagnosegroepen. We zien dat de Wajongers met een verstandelijke beperking nóg vaker aangeven dat werk voor hen belangrijk is (94%) en dat ze zich vervelen als ze geen werk hebben (66%). Ook voor Wajongers met een somatische aandoening is werk zeer belangrijk (95%), voor hen geldt sterk dat werken meer is dan alleen geld verdienen (90%). Wajongers met een psychiatrische stoornis vervelen zich wat minder snel als ze geen werk hebben (42%). Zij geven ook wat vaker dan de anderen aan dat zij liever thuis blijven als ze met werken net zoveel verdienen als met hun uitkering (21%).

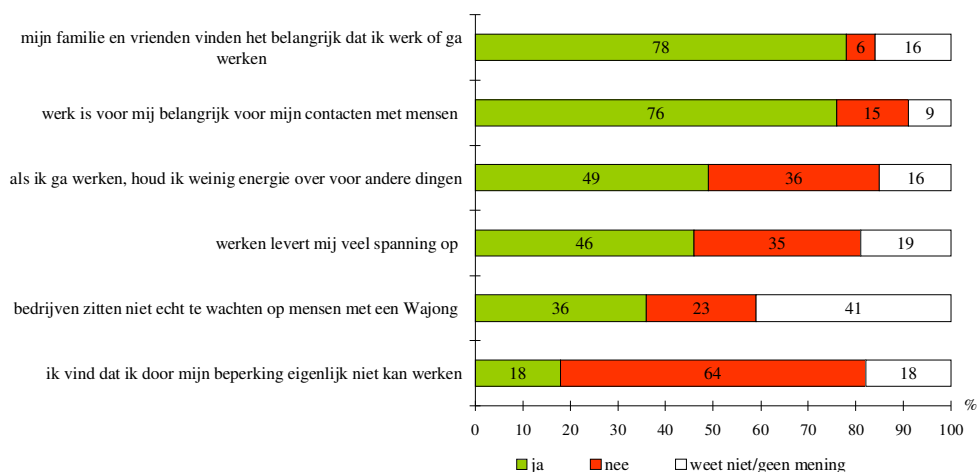
In de werkregeling geven meer Wajongers aan dat zij werk *niet* belangrijk vinden (5%) dan in de studieregeling (1%). Verder zijn er geen verschillen te zien tussen de Wajongers in de werkregeling en in de studieregeling.

2.2 Voor de helft van de Wajongers kost werken veel energie en levert werken spanning op

Ruim drie kwart van de Wajongers geeft aan dat familie en vrienden het belangrijk vinden dat zij werken of gaan werken. Zelf vinden zij werk ook belangrijk voor contacten met mensen. Bijna de helft van de Wajongers geeft aan dat werken zorgt voor veel spanning en dat ze weinig energie overhouden voor andere dingen als zij gaan werken. 18% is van mening dat zij door hun beperking eigenlijk niet kunnen werken.

Ook is gevraagd wat zij denken dat bedrijven van Wajongers vinden. Twee op de vijf Wajongers geven aan dat ze dat niet weten. Van degenen die hier wel een mening over geven, denkt de meerderheid dat bedrijven niet zitten te wachten op mensen met een Wajong.

11 | Hieronder staan een paar uitspraken over werken. Ook als je op dit moment (nog) geen werk hebt, zijn we benieuwd naar jouw mening hierover

Bron: TNS NIPO, 2011

Vrouwen zijn vaker dan mannen van mening dat werk zorgt voor veel spanning (54% versus 40%) en dat zij weinig energie overhouden voor andere dingen (60% versus 40%). Vrouwen vinden ook vaker dat zij door hun beperking eigenlijk niet kunnen werken (22% versus 14%).

Wajongers van 20 jaar en ouder zijn vaker van mening dat zij door hun beperking niet kunnen werken dan Wajongers van 18 t/m 19 jaar. Ook zeggen 25-plussers vaker dan 18 t/m 19-jarige Wajongers dat werk zorgt voor veel spanning (73% versus 34%) en dat zij door werken weinig energie overhouden voor andere dingen (61% versus 38%). Voor de jongste Wajongers is werk erg belangrijk voor hun contacten met mensen (79% versus 70%), ook vinden hun familie en vrienden werk erg belangrijk (82% versus 65%).

Hoger opgeleide Wajongers zeggen vaker dat werken zorgt voor veel spanning (67%), dat ze weinig energie overhouden voor andere dingen als zij werken (73%), denken vaker dat bedrijven niet zitten te wachten op mensen met een Wajong (52%) en zijn vaker van mening dat zij door hun beperking niet kunnen werken (29%). Voor jongeren met een vso/pro-opleiding is werk erg belangrijk voor hun contacten met mensen (83%).

We zien ook hier veel verschillen tussen de diagnosegroepen. Voor Wajongers met een verstandelijke beperking is werken erg belangrijk voor de sociale contacten (83%). Werken levert hen minder spanning op en kost hen minder energie dan bijvoorbeeld Wajongers met een psychiatrische stoornis. Voor 81% van de Wajongers met een psychiatrische stoornis levert werken spanning op, ook houdt ruim twee derde (69%) weinig energie over voor andere dingen. Zij geven ook iets vaker dan de anderen aan dat zij liever thuis blijven als ze met werken net zoveel verdienen als met hun uitkering (21%) en vinden dat ze door hun beperking eigenlijk niet kunnen werken (37%). Ook denkt ruim de helft van deze groep dat bedrijven niet op mensen met een Wajong zitten te wachten. Voor mensen met een somatische aandoening levert werken niet zo veel spanning op (36%), maar het kost hen wel veel energie: twee derde (63%) houdt dan weinig energie over voor andere dingen. Voor hen is werk ook erg belangrijk voor de sociale contacten (85%).

Wajongers in de werkregeling vinden vaker dan Wajongers in de studieregeling dat zij door hun beperking eigenlijk niet kunnen werken (21% versus 11%), dat werken hen te veel spanning oplevert (52% versus 34%) en dat ze door te werken te weinig energie overhouden voor andere dingen (51% versus 42%).

3 Kennis over de nieuwe Wajong

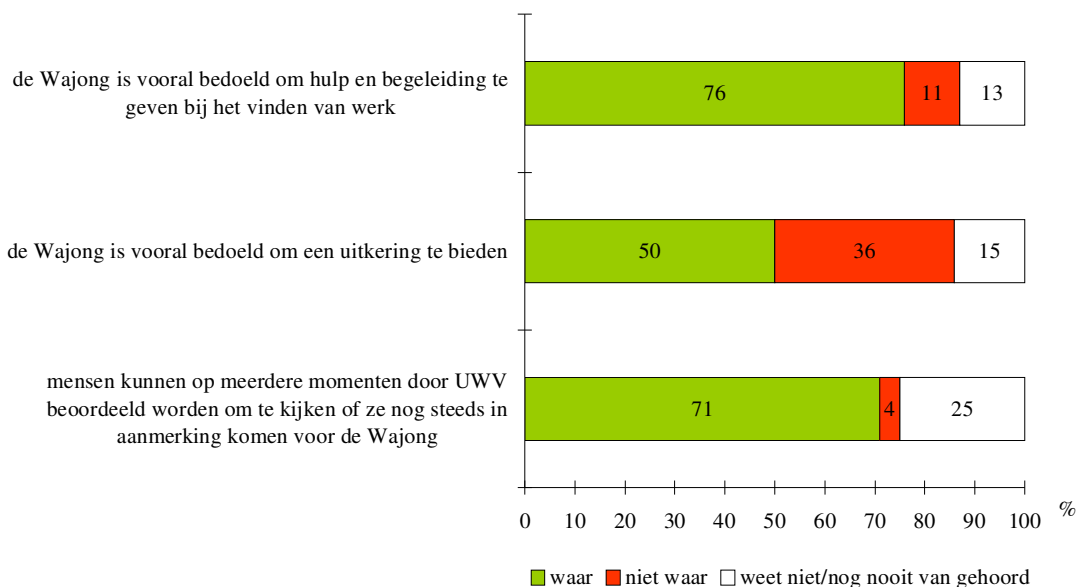
Iedere Wajonger heeft te maken met rechten en plichten die horen bij de nieuwe Wajong-uitkering. Dit hoofdstuk gaat in op de kennis van Wajongers over de nieuwe Wajong.

3.1 Voornaamste doel nieuwe Wajong bij drie kwart van de Wajongers bekend

De Wajong is vooral bedoeld om hulp en begeleiding te bieden bij het vinden van werk. Ruim drie kwart van de Wajongers denkt terecht dat dit waar is. Ruim een op de tien denkt dat dit niet waar is en ook ruim een op de tien geeft aan het niet te weten. De Wajong is er dus niet primair om een uitkering te bieden, maar toch denkt de helft van de Wajongers dat dit wel waar is. Ruim een derde is het hier niet mee eens en 15% antwoordt 'weet niet'.

Ruim zeven op de tien Wajongers weten dat UWV op meerdere momenten kan beoordelen of zij nog in aanmerking komen voor de Wajong, een kwart geeft aan dat zij dit niet weten of er nog nooit wat over gehoord hebben.

12 | *We willen graag weten of jij denkt dat de uitspraken die hieronder staan waar zijn. Als je het niet weet of je er nog nooit van gehoord hebt, kun je dat ook zeggen*

Bron: TNS NIPO, 2011

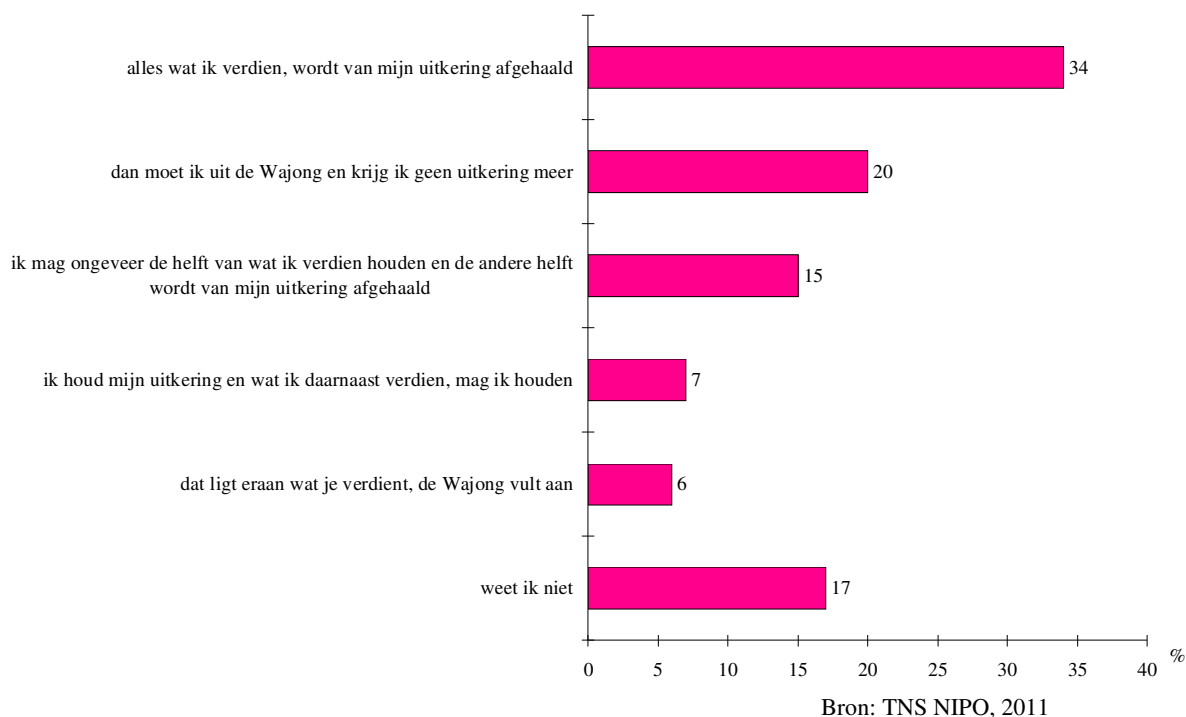
De jongste Wajongers zeggen vaker dan de andere twee leeftijdsgroepen dat de Wajong vooral is bedoeld om een uitkering te bieden (53%, 20-24 jaar: 48%, 25+: 41%) en minder vaak dat het vooral bedoeld is voor hulp en begeleiding bij het vinden van werk (73%, 20-24 jaar: 81%, 25+: 81%). Tussen mannen en vrouwen zien we geen verschil.

Wajongers met een hoog opleidingsniveau noemen het vaakst dat de Wajong vooral bedoeld is voor het bieden van hulp en begeleiding (85%). Wajongers met een verstandelijke beperking geven wat vaker aan dat zij niet weten of de Wajong bedoeld is voor hulp en begeleiding of het bieden van een uitkering. Tussen Wajongers in de werk- of studieregeling zien we geen verschillen.

3.2 De gevolgen voor de Wajong-uitkering als iemand een baan vindt, zijn niet geheel duidelijk

De Wajongers vinden het lastig om aan te geven wat er precies met hun uitkering gebeurt als zij een baan vinden. Een derde denkt dat als ze een baan vinden alles wat ze verdienen van de uitkering wordt afgehaald. Een op de vijf is van mening dat ze dan geen recht meer hebben op een uitkering. 15% denkt dat ze ongeveer de helft van wat ze verdienen mogen houden en dat de andere helft van de uitkering wordt afgehaald. Ook geeft 17% van de Wajongers aan dat ze geen idee hebben wat er met de uitkering gebeurt als ze een baan vinden.

13 | *Wat gebeurt er volgens jou met je Wajong-uitkering als je een baan vindt en geld gaat verdienen? Welk antwoord klopt volgens jou het beste?*

Wajongers van 20 t/m 24 jaar (43%), Wajongers in de werkregeling (36%) en Wajongers met een hogere opleiding (48%) denken vaker dat als zij een baan vinden, alles wat ze verdienen van de uitkering wordt afgehaald. Ook Wajongers met een somatische aandoening zijn vaker van mening dat alles wat ze verdienen van de uitkering wordt afgetrokken (46%), mensen met een verstandelijke beperking noemen dit minder vaak (28%).

Wajongers in de studieregeling denken vaker dan Wajongers in de werkregeling dat zij bij het vinden van een baan uit de Wajong moeten en geen uitkering meer krijgen (22% versus 17%).⁵ Wajongers in de werkregeling geven vaker aan dat alles wat ze verdienen van hun uitkering wordt afgehaald (36% versus 29% Wajongers in de studieregeling). Een op de vijf (21%) Wajongers in de studieregeling zegt niet te weten wat er gebeurt als zij een baan vinden en geld gaan verdienen, onder de mensen in de werkregeling is dit wat lager (16%).

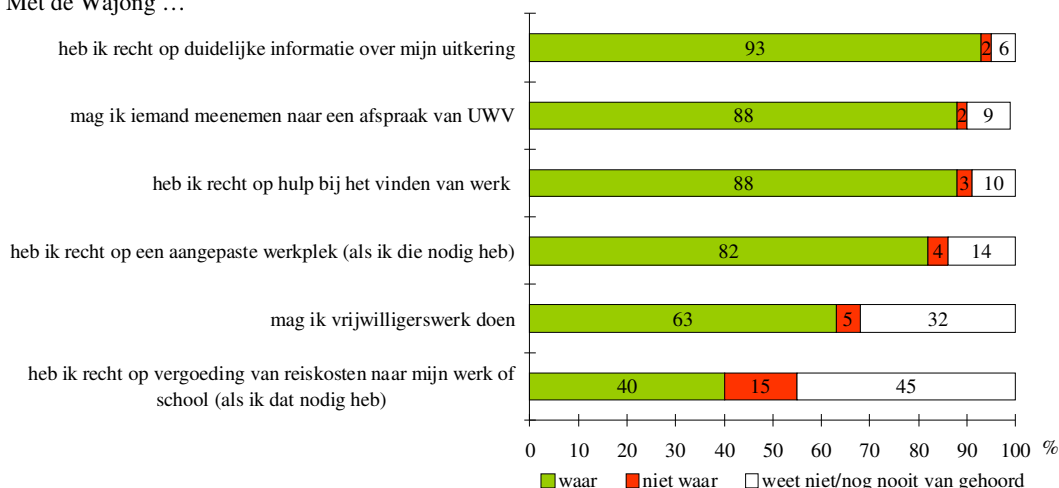
⁵ De regels wat betreft de verrekening van verdiensten in de studieregeling wijken af van die in de werkregeling. In de studieregeling geldt dat verdiensten boven de 50% van het wettelijk minimumloon volledig worden gekort. Verschillen in antwoorden tussen Wajongers in de werkregeling en Wajongers in de studieregeling kunnen mogelijk hierdoor worden verklaard.

3.3 Met de meeste rechten zijn de Wajongers in de werk- en studieregeling goed bekend

De Wajong-gerechtigden zijn redelijk goed op de hoogte van hun rechten. Het recht op duidelijke informatie over de uitkering is het beste bekend (93%). Bijna negen op de tien Wajongers zijn ook bekend met het recht om iemand mee te nemen naar een afspraak van UWV en met het recht op hulp bij het vinden van werk. Het recht om vrijwilligerswerk te doen, is minder bekend: bijna twee derde is hiervan op de hoogte. Het recht op een vergoeding van reiskosten naar werk of school is het minst bekend (40%). Dit recht is echter niet op iedereen van toepassing en mogelijk daardoor minder bekend. Daarentegen is het recht op een aangepaste werkplek bekend onder 82% van de Wajongers, ook dit is een recht dat niet op iedereen van toepassing is.

14 | Hieronder staan een paar uitspraken over de Wajong. We willen graag weten of jij denkt dat ze waar zijn. Als je het niet weet of er nog nooit van gehoord hebt, kun je dat ook zeggen

Met de Wajong ...

Bron: TNS NIPO, 2011

Vrouwen zijn beter bekend met het recht op een aangepaste werkplek dan mannen (85% versus 79%). Wajongers van 18 t/m 19 jaar zijn met een aantal rechten minder goed bekend dan Wajongers van 20 jaar en ouder: het recht op hulp bij het vinden van werk, het recht op een aangepaste werkplek en het recht om vrijwilligerswerk te doen. Ook Wajongers met een vso/pro-opleiding zijn minder goed bekend met deze rechten.

Wajongers met een verstandelijke beperking zijn vaak wat minder goed op de hoogte van hun rechten dan de anderen. Alleen het recht op vergoeding van reiskosten is bij hen juist beter bekend (46%). Mogelijk omdat zij hier meer gebruik van maken. Verder zien we dat Wajongers met een somatische aandoening vaak wat beter op de hoogte zijn van hun rechten. Wat ook opvalt, is dat het recht op vrijwilligerswerk het best bekend is onder mensen met een psychiatrische stoornis (73%). We zagen eerder dat zij ook vaker vrijwilligerswerk doen.

3.4 Groot verschil in bekendheid met diverse plichten

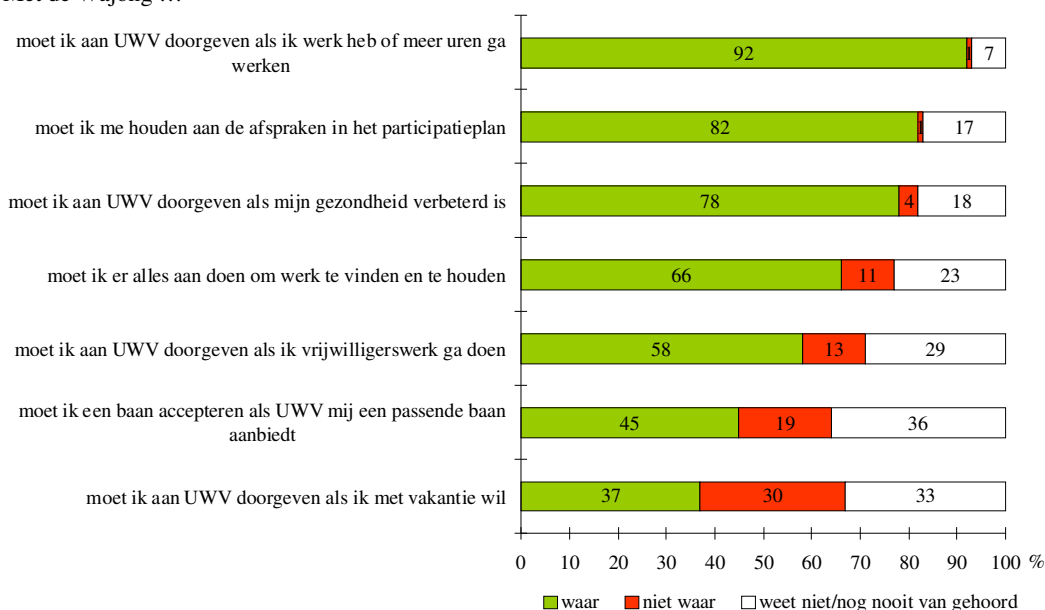
De bekendheid met de plichten die horen bij de uitkering verschilt nogal per plicht. De Wajongers zijn het best bekend met de volgende plichten: aan UWV doorgeven als zij werk hebben of meer uren gaan werken (92%) en zich moeten houden aan de afspraken in het participatieplan (82%).

De twee plichten die betrekking hebben op het vinden van werk zijn nog niet bij iedereen bekend. Twee derde is ervan op de hoogte dat ze er alles aan moeten doen om werk te vinden en te houden. Minder dan de helft (45%) denkt dat ze een baan moeten accepteren als UWV hen een passende baan aanbiedt.

De plichten om door te geven dat men vrijwilligerswerk gaat doen (58%) of met vakantie gaat (37%), zijn ook minder goed bekend.

15 | Hieronder staan een paar uitspraken over de Wajong. We willen graag weten of jij denkt dat ze waar zijn. Als je het niet weet of er nog nooit van gehoord hebt, kun je dat ook zeggen

Met de Wajong ...

Bron: TNS NIPO, 2011

Vrouwen zijn wat beter bekend met de plicht om aan UWV door te geven wanneer zij werk hebben of meer uren gaan werken (95% versus 90%). Mannen zijn beter op de hoogte van de plicht dat zij er alles aan moeten doen om werk te vinden en te houden (69% versus 63%).

Wajongers van 18 t/m 19 jaar zijn met een aantal plichten minder goed bekend dan Wajongers van 20 jaar en ouder. Zo zijn zij minder goed bekend met de plicht om aan UWV door te geven als zij vrijwilligerswerk gaan doen, met vakantie gaan of als hun gezondheid verbeterd is en dat ze zich moeten houden aan de afspraken uit het participatieplan. Opvallend is dat zij juist beter op de hoogte zijn van de twee plichten die betrekking hebben op het vinden van werk (een passende baan accepteren en er alles aan doen om werk te vinden en te houden).

Hoger opgeleiden zijn van de meeste informatieplichten beter op de hoogte, maar zij geven vaker aan dat het niet waar is dat zij passend werk moeten accepteren en dat ze er alles aan moeten doen om werk te vinden en te houden. Ook voor hen zijn deze plichten uiteraard wel van toepassing.

We zien veel verschillen in de bekendheid van de diverse plichten bij de diagnosegroepen. Zo zijn Wajongers met een psychiatrische stoornis of somatische aandoening beter op de hoogte van hun plicht door te geven als hun gezondheid verbeterd is (89% resp. 84%). Waarschijnlijk is dit ook meer aan de orde bij deze twee groepen. Het doorgeven van vrijwilligerswerk of vakantie is het best bekend onder Wajongers met een psychiatrische stoornis (72% resp. 48%) en het minst onder Wajongers met een andere ontwikkelingsstoornis (54% resp. 28%). De Wajongers met een verstandelijke beperking zijn het best op de hoogte van de plicht dat ze een passende baan moeten accepteren en hun best moeten doen voor het vinden en behouden van werk. Een kwart van de Wajongers met een somatische aandoening geeft aan dat ze denken dat het niet waar is dat ze een passende baan moeten accepteren. Wajongers met een psychiatrische stoornis zijn er het minst van overtuigd dat ze er alles aan moeten doen om werk te vinden en te houden.

Wajongers in de werkregeling zijn beter op de hoogte van een aantal plichten dan de Wajongers in de studieregeling: zij weten vaker dat zij aan UWV door moeten geven als ze vrijwilligerswerk gaan doen of als ze met vakantie willen.

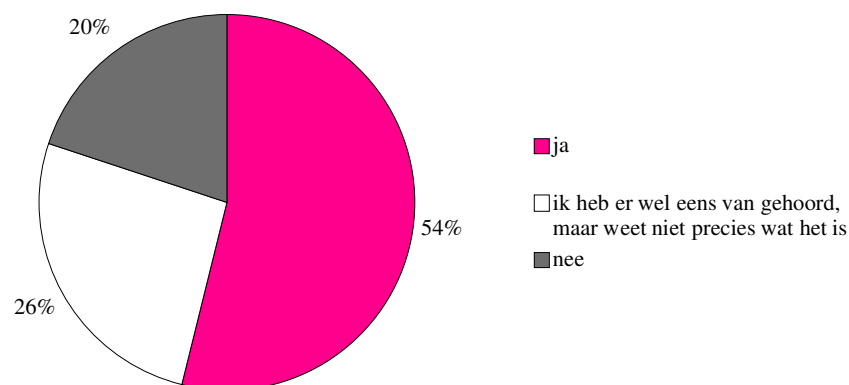
4 Het participatieplan

In dit hoofdstuk is te lezen in welke mate de Wajongers bekend zijn met het participatieplan. Een participatieplan is een plan waarin de afspraken met medewerkers van UWV worden vastgelegd. Dit plan wordt tijdens het eerste of tweede gesprek met UWV samen met de Wajonger opgesteld. In dit participatieplan staan afspraken die kunnen helpen bij het vinden van een baan.

4.1 Ruim de helft van de Wajongers kent de term ‘participatieplan’

Met de Wajongers wordt een participatieplan opgesteld, maar (nog) niet iedereen weet wat dat is. Ruim de helft van de Wajongers denkt te weten wat een participatieplan is. Een kwart heeft er wel eens van gehoord, maar weet niet precies wat het is. De overige 20% heeft geen idee wat een participatieplan is.

16 | Weet je wat een participatieplan is? (n=932)

Bron: TNS NIPO, 2011

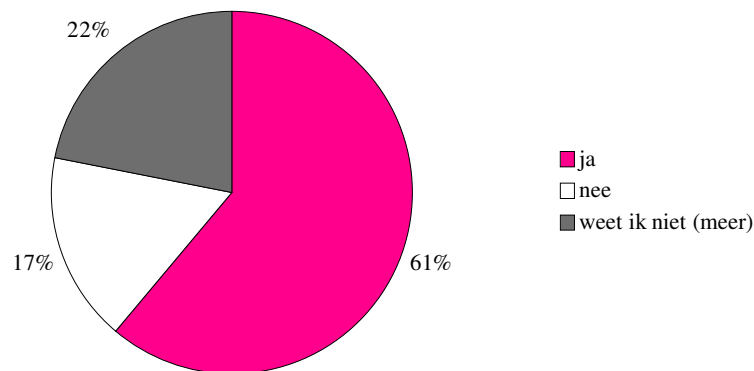
We zien hierbij geen verschil in geslacht. Wel zien we grote verschillen in de bekendheid met het participatieplan tussen de leeftijdsgroepen: jongeren zijn hiermee minder bekend (18-19 jaar: 41%, 20-24 jaar: 72%, 25+: 75%). Ook opleidingsniveau is van invloed; hoe hoger de opleiding, hoe beter bekend men is met het participatieplan. De bekendheid is ook hoger onder Wajongers in de werkregeling dan Wajongers in de studieregeling (61% versus 41%).

Als we kijken naar de verschillende diagnosegroepen, dan valt op dat Wajongers met een verstandelijke beperking veel minder vaak weten wat een participatieplan is (37%, andere ontwikkelingsstoornis: 60%, somatische aandoening: 68%, psychiatrische stoornis: 70%).

4.2 Zes op de tien Wajongers weten na uitleg van de term ‘participatieplan’ dat er een dergelijk plan is opgesteld

Na de vraag of men weet wat een participatieplan is, is een korte uitleg hierover gegeven. Hierna is gevraagd of men met een medewerker van UWV een participatieplan heeft opgesteld. 61% van de Wajongers geeft aan dat ze met een medewerker van UWV een participatieplan hebben opgesteld, 17% heeft dit niet gedaan en 22% weet het niet meer.

17 | Een participatieplan is een plan waarin de afspraken met de medewerker van UWV worden vastgelegd. Tijdens je eerste of tweede gesprek met UWV wordt dit plan samen met jou opgesteld. Hierin staan bijvoorbeeld wat de plannen zijn om een baan te vinden. Heb je met een medewerker van UWV een participatieplan opgesteld?

Bron: TNS NIPO, 2011

Net als bij de vorige vraag zien we verschil in leeftijd. Van de 18 t/m 19-jarigen zegt 53% dat ze een participatieplan hebben opgesteld, onder 20+'ers is dat 72%. 18 t/m 19-jarigen geven vaker aan *geen* participatieplan opgesteld te hebben (21%) of het niet te weten (26%). Wajongers met een hoger opleidingsniveau geven vaker aan een participatieplan te hebben dan Wajongers met een lager opleidingsniveau. Ook Wajongers in de werkregeling zeggen vaker dat ze een participatieplan hebben opgesteld (66% versus 52% studieregeling).

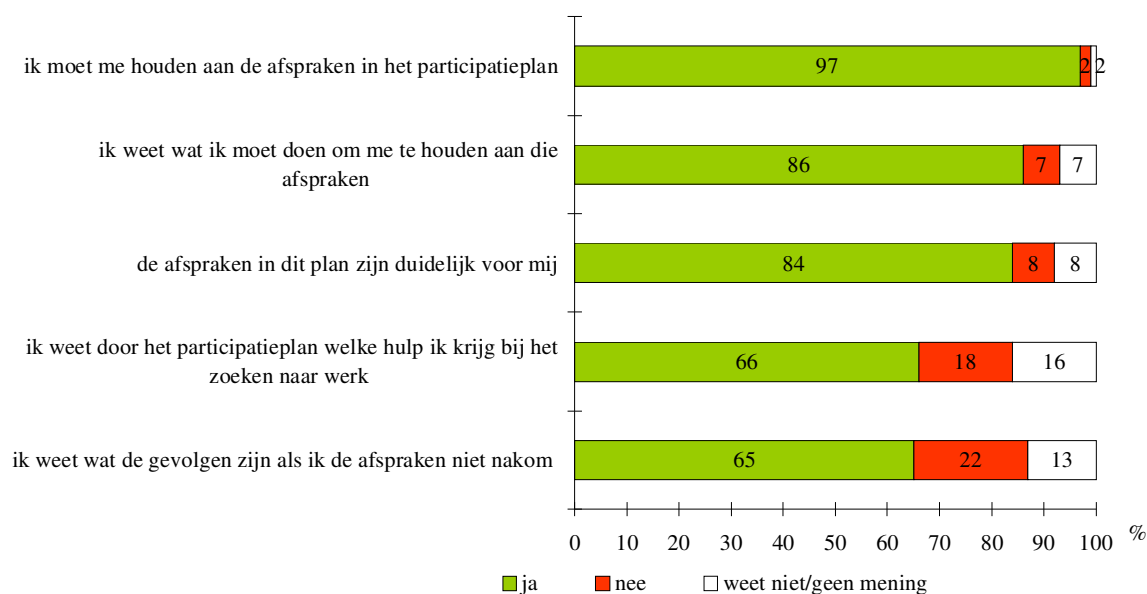
Bij de vorige bekendheidsvraag zagen we dat Wajongers met een verstandelijke beperking minder goed wisten wat een participatieplan is. Na de uitleg geeft een hoger percentage aan dat ze wel een plan hebben opgesteld (55%). Alsnog is er een verschil met de overige groepen, maar dit is minder groot (andere ontwikkelingsstoornis: 59%, somatische aandoening: 70%, psychiatrische stoornis: 70%).

4.3 Vrijwel alle Wajongers in de werk- en studieregeling weten dat zij zich moeten houden aan de afspraken in het participatieplan

Voor vrijwel alle Wajongers (97%) is het duidelijk dat zij zich moeten houden aan de afspraken in het participatieplan en ze weten ook wat ze moeten doen om zich te houden aan deze afspraken (86%). Voor de meesten zijn de afspraken in het participatieplan ook duidelijk (84%).

Wajongers zijn minder goed op de hoogte van de gevolgen als zij de afspraken in het participatieplan niet nakomen (35% onbekend) en welke hulp zij krijgen bij het zoeken naar werk (34% onbekend).

18 | Hieronder staat een aantal uitspraken. We willen graag weten hoe jij hierover denkt. Alleen gesteld aan de Wajongers die weten dat zij een participatieplan hebben (n=566)

Bron: TNS NIPO, 2011

Voor de 18 t/m 19-jarigen (81%) zijn de afspraken in het participatieplan wat minder duidelijk dan voor de andere leeftijdsgroepen. Wajongers in de studieregeling geven vaker aan niet te weten of de afspraken in het plan duidelijk zijn (12% versus 5% in de werkregeling), binnen deze groep vallen meer Wajongers van 18 t/m 19 jaar. Wajongers van 20-24 jaar zijn minder goed op de hoogte van de gevolgen als zij afspraken in het participatieplan niet nakomen (57%). Voor Wajongers met een hoger opleidingsniveau is het minder goed duidelijk welke hulp ze krijgen bij het zoeken naar werk (59%).

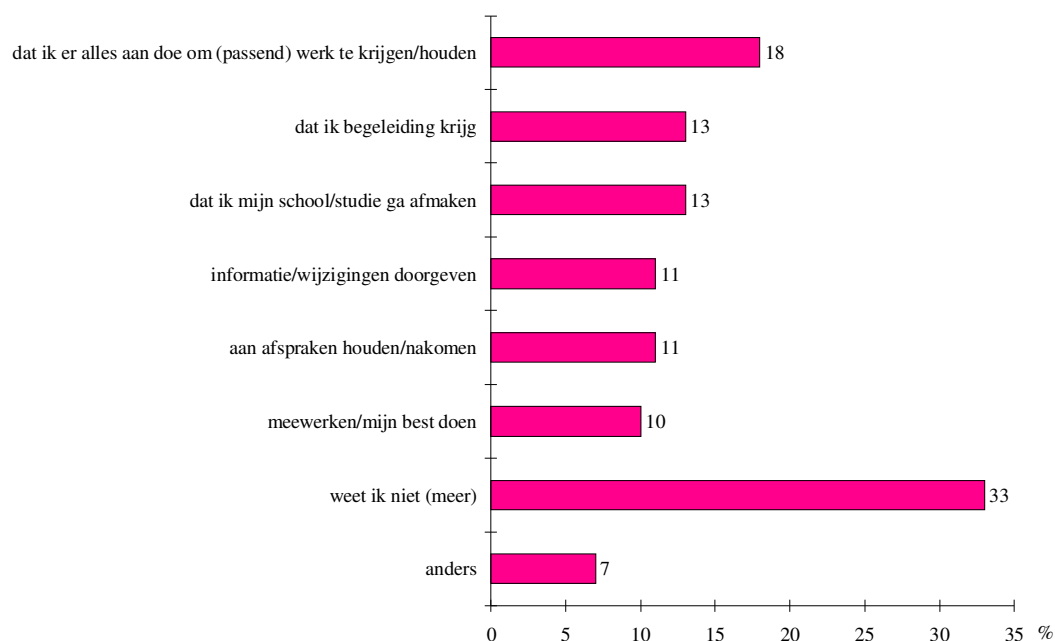
Wajongers met een verstandelijke beperking weten minder goed wat een participatieplan is, maar voor degenen die weten dat ze er een hebben, zijn bovenstaande aspecten even duidelijk als voor de andere groepen. Wajongers met een psychiatrische stoornis zeggen minder goed te weten welke hulp ze krijgen bij het zoeken naar werk (45% onbekend) of wat de gevolgen zijn als ze afspraken niet nakomen (42% onbekend).

4.4 Belangrijkste afspraak uit participatieplan is gericht op rol van Wajonger zelf en op regels/gemaakte afspraken

Een derde van de Wajongers weet niet (meer) wat de belangrijkste afspraak uit het participatieplan is. De overige twee derde geeft verschillende antwoorden. Een deel is meer gericht op de rol van de Wajongers zelf bij het hebben/vinden van werk of opleiding. Een ander deel gaat meer in op de regels en afspraken die horen bij de Wajong.

Dat men er alles aan moet doen om passend werk te vinden, wordt het meest genoemd (18%). 'Dat ik begeleiding krijg en dat ik mijn school/studie afmaak' zijn afspraken die genoemd worden door 13% van de Wajongers. Het doorgeven van informatie/wijzigingen en het nakomen van afspraken worden beide door 11% van de Wajongers genoemd.

19 | Wat is volgens jou de belangrijkste afspraak uit het participatieplan? (er kunnen meerdere antwoorden gegeven zijn) Alleen gesteld aan de Wajongers die weten dat zij een participatieplan hebben (n=566)

Bron: TNS NIPO, 2011

Tussen mannen en vrouwen zien we weinig verschillen. Bij de 25+'ers ligt de nadruk op het krijgen en houden van passend werk (28%). Wajongers van 18 t/m 19 jaar geven vaker aan dat ze niet (meer) weten wat de belangrijkste afspraak is (38%). Wajongers in de werkregeling noemen als belangrijkste afspraken dat ze er alles aan moeten doen om passend werk te krijgen (22%) en dat ze hun best moeten doen (14%). Wajongers in de studieregeling zeggen dat ze hun school moeten afmaken (28%) en wijzigingen/informatie moeten doorgeven (17%). Hieronder staat een aantal letterlijke uitspraken die de Wajongers gegeven hebben op de vraag wat volgens hen de belangrijkste afspraak uit het participatieplan is:

“Actief (zelfstandig) naar werk blijven zoeken en houden aan de afspraken die ik maak met mijn jobcoach.”

“Dat ik, zolang ik studeer, geen werk hoeft te zoeken en dat ik het door moet geven als de situatie verbetert.”

“Dat ik mij houd aan de afspraken die gemaakt zijn in het plan.”

“Dat ik eerst mijn school en daarna vervolgopleiding afmaak om daarna te kunnen participeren in de werkmaatschappij.”

“Hoe ik uiteindelijk terug of gedeeltelijk terug kan komen op de arbeidsmarkt.”

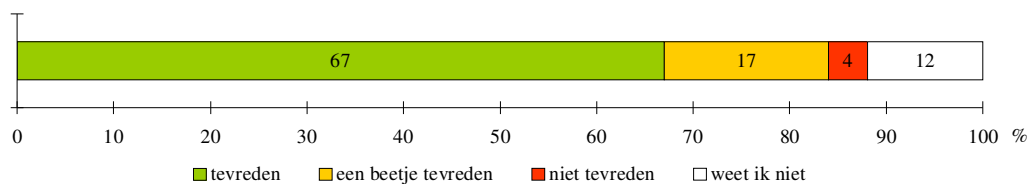
“Afspraken nakomen en contact onderhouden.”

“Dat ik word geholpen bij het vinden van een betaalde baan en dat er daarbij rekening wordt gehouden met mijn mogelijkheden.”

4.5 Meeste Wajongers tevreden over afspraken in het participatieplan

Twee derde van de Wajongers die bekend zijn met het participatieplan is tevreden over de afspraken die in het participatieplan zijn gemaakt. Circa een op de zes geeft aan een beetje tevreden te zijn. Slechts een kleine groep van 4% is niet tevreden en 12% weet het niet.

20 | Hoe tevreden ben je over de afspraken die in het participatieplan zijn gemaakt?
(n=566)

Bron: TNS NIPO, 2011

Er zijn hierbij geen verschillen tussen leeftijd, geslacht, opleiding of diagnosegroep. Wel zijn Wajongers in de werkregeling iets vaker ontevreden dan Wajongers in de studieregeling (5% versus 1%).

4.6 Haalbare en duidelijke afspraken zorgen voor tevredenheid over participatieplan

Wajongers die tevreden zijn over de afspraken die in het participatieplan zijn gemaakt, geven aan tevreden te zijn omdat de afspraken haalbaar (39%) en/of duidelijk zijn (33%). Ook vindt men het fijn dat er ondersteuning en hulp wordt geboden door de jobcoach of UWV. We zien dat de groep Wajongers die een beetje tevreden of ontevreden is, juist aangeeft dat deze aspecten niet goed zijn. Volgens hen zijn de afspraken niet haalbaar en zijn ze onduidelijk.

21 | *Kun je in het kort uitleggen waarom je tevreden of ontevreden bent over de afspraken die in het participatieplan zijn gemaakt?*

tevreden (n=339)

de afspraken zijn haalbaar/spreken mij aan	39%
de afspraken zijn duidelijk	33%
ik krijg ondersteuning/hulp (jobcoach/UWV)	15%
het is in overleg gegaan	8%

een beetje tevreden of niet tevreden (n=110)

de afspraken zijn niet reëel/haalbaar	23%
ik krijg weinig ondersteuning/hulp	21%
de afspraken zijn onduidelijk	17%
eenzijdig opgesteld, zonder overleg	11%
duurt allemaal lang	10%

Bron: TNS NIPO, 2011

Wajongers die tevreden zijn over de gemaakte afspraken geven aan dat er naar hen geluisterd is en dat de afspraken die zijn opgesteld voor hen duidelijk en realistisch zijn:

“De afspraken die zijn gemaakt, worden in onderling overleg gemaakt.”

“Omdat het voldoet aan mijn eigen eisen voor mijn toekomst, ik hoop zelf ook weer te kunnen studeren en uiteindelijk weer zelfstandig mijn geld te verdienen.”

“Ze leggen alles goed uit. Ze zetten alles op papier. Als er iets verandert, hoor je het.”

“Ik ben tevreden met mijn participatieplan. Ik kan nu naar school, ondanks mijn chronische klachten en als ik mijn opleiding behaald heb, kan UWV mij helpen met het vinden van een passende baan.”

“Duidelijk. Ik volg de afspraken. Het contact loopt goed.”

Wajongers die minder tevreden zijn over de afspraken in het participatieplan geven aan dat de afspraken voor hen niet duidelijk zijn, ze weten niet zo goed wat er van hen verwacht wordt:

“Ik ken die afspraken eigenlijk helemaal niet goed.”

“Soms zijn de afspraken onduidelijk voor mij, waar ligt bijvoorbeeld de grens van mij of UWV.”

“Het duurt mij te lang voordat ik werk krijg op mijn niveau.”

“De afspraken zijn heel oppervlakkig.”

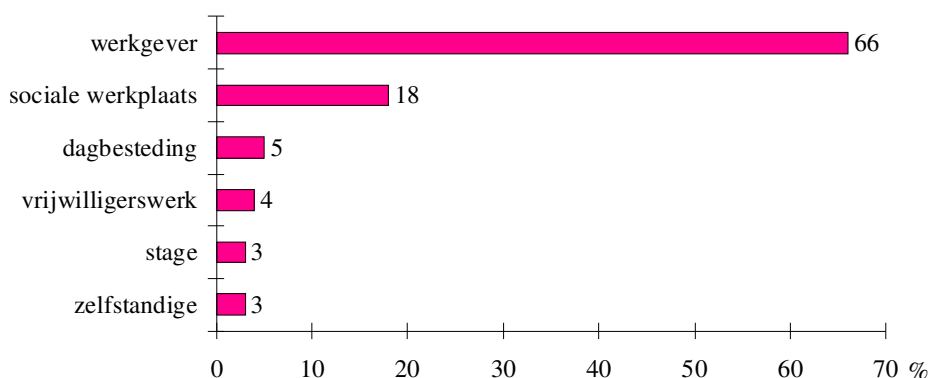
“Er staan afspraken in waar ik niks van weet.”

5 Ervaring met werken

In dit hoofdstuk gaan we specifiek in op de Wajongers die in de werkregeling vallen. Ongeveer twee op de vijf Wajongers in de werkregeling hebben de vragen ingevuld voor mensen ‘die op dit moment werken’. Als we het in dit hoofdstuk over Wajongers hebben, zijn dit dus werkende Wajongers in de werkregeling. Ook de uitsplitsingen op achtergrondkenmerken hebben alleen betrekking op de Wajongers in de werkregeling die hebben aangegeven dat ze op dit moment werken. De definitie van ‘werk’ is daarbij aan de Wajonger zelf overgelaten.

Twee derde van de Wajongers die in de werkregeling vallen én op dit moment werken, doet dit bij een werkgever, 18% werkt bij een sociale werkplaats⁶.

22 | *Er zijn verschillende mogelijkheden om te werken, welke beschrijving is het beste op jou van toepassing? (n=233, werkende Wajongers in de werkregeling)*

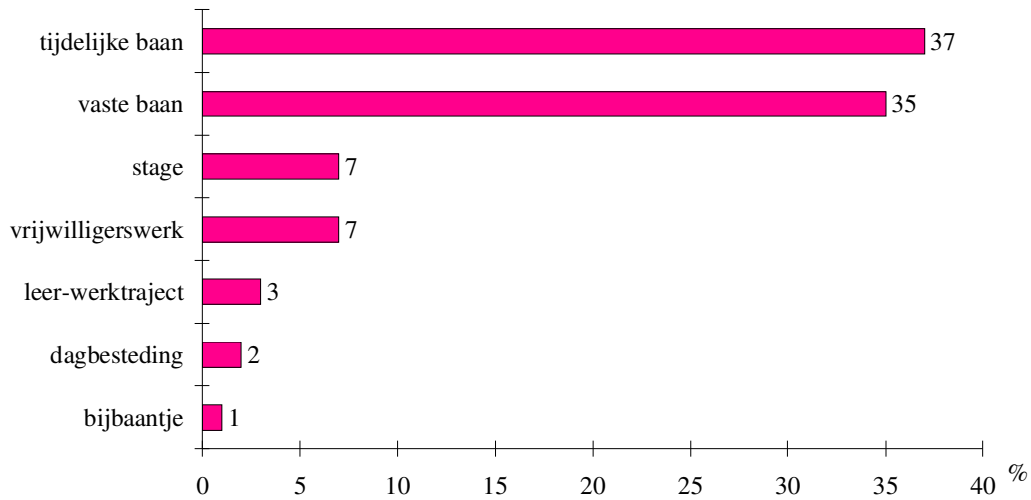
Bron: TNS NIPO, 2011

We zien hierbij geen verschillen tussen werkende Wajongers in de werkregeling wat betreft geslacht of leeftijd. Van de Wajongers die vso of pro volgen of hebben gevolgd, werkt een kwart bij een sociale werkplaats. De Wajongers met een verstandelijke beperking werken gemiddeld vaker bij een sociale werkplaats (27%), Wajongers met een andere ontwikkelingsstoornis juist minder vaak (7%). Wajongers met een psychiatrische stoornis doen vaker vrijwilligerswerk (12%) en Wajongers met een somatische aandoening werken gemiddeld vaker voor een werkgever (81%).

Ruim een derde van de werkende Wajongers in de werkregeling heeft een vaste baan (35%) en ruim een derde heeft een tijdelijke baan (37%). We zien hierbij geen verschillen tussen geslacht, leeftijd, opleiding of diagnosegroep.

⁶ Het verschil met het percentage van 8% (dat uit de bestanden van UWV naar voren komt) van de Wajongers die betaald werk verrichten in WSW-dienstverband, wordt mogelijk verklaard doordat in de enquête sprake was van zelfrapportage.

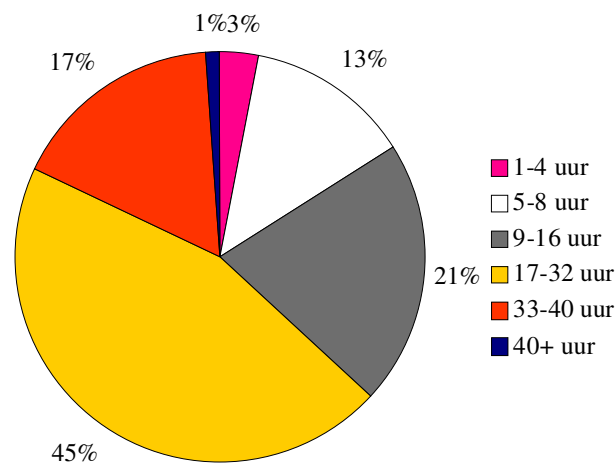
23 | Wat voor soort baan heb je? (n=221, werkende Wajongers in de werkregeling)

Bron: TNS NIPO, 2011

Bijna de helft van de werkende Wajongers in de werkregeling werkt 17 t/m 32 uur per week, 37% werkt minder dan 17 uur per week en 18% meer dan 32 uur per week.

24 | Hoeveel uur per week werk je gemiddeld? (n=227, werkende Wajongers in de werkregeling)

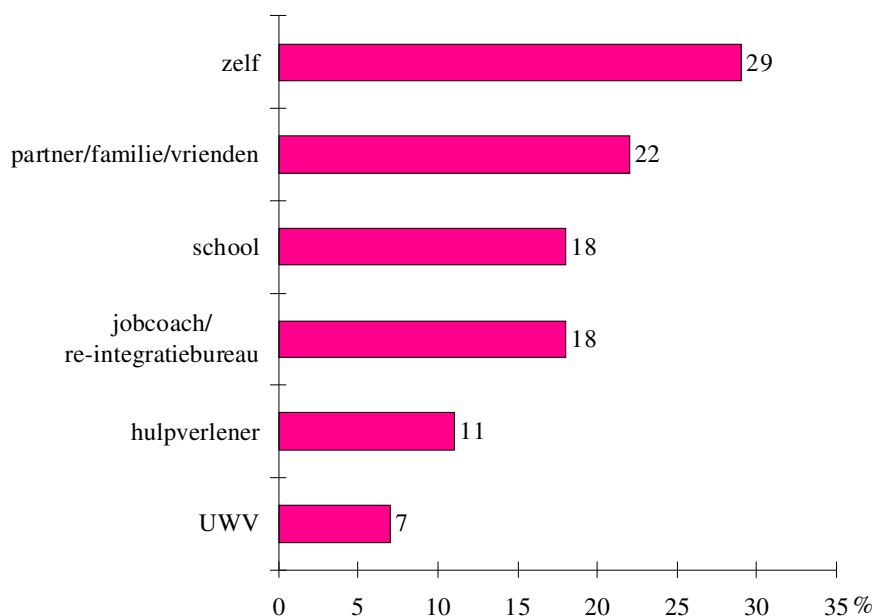
Bron: TNS NIPO, 2011

Mannen, de groep 18 t/m 19-jarigen, degenen die speciaal onderwijs gevolgd hebben en Wajongers met een verstandelijke beperking of een andere ontwikkelingsstoornis werken gemiddeld meer uren per week. Wajongers met een psychiatrische stoornis werken gemiddeld minder, 76% werkt wekelijks minder dan 17 uur (versus 37% van de totale groep).

5.1 Meerderheid van de werkende Wajongers in de werkregeling heeft hulp gehad bij het vinden van werk

Nagenoeg drie op de tien werkende Wajongers in de werkregeling geven aan dat zij zelf de baan hebben gevonden die zij nu uitoefenen, maar de meerderheid heeft daarbij hulp gehad. Ruim een op de vijf Wajongers heeft hulp gehad van partner, familie of vrienden. De school is voor nagenoeg een vijfde (18%) een belangrijke bron van hulp geweest bij het vinden van de baan of stage. Voor een even groot aandeel heeft de jobcoach of het re-integratiebureau geholpen bij het vinden van werk (18%). UWV wordt door 7% van de respondenten genoemd. Ongeveer een op de tien heeft hulp gekregen van een hulpverlener.

25 | *Hoe heb je het werk dat je nu doet gevonden? (n=228, werkende Wajongers in de werkregeling)*

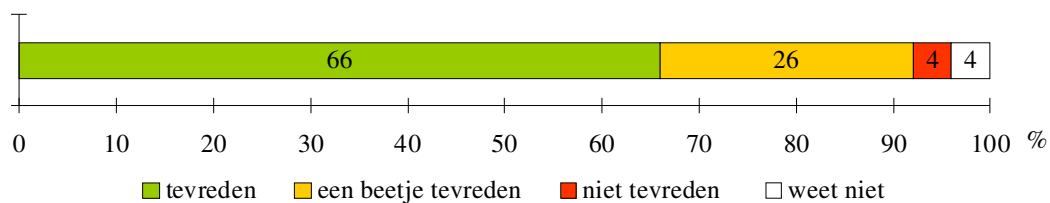
Bron: TNS NIPO, 2011

Tussen de leeftijdsgroepen zien we een verschil in de invloed van de school, de 18 t/m 19-jarigen hebben veel vaker via school hun werk gevonden (32%). De 20 t/m 24-jarigen (40%) en de 25+'ers (39%) hebben het vaker zelf gevonden. Ook Wajongers met een hogere opleiding hebben veel vaker zelf het werk gevonden dat ze doen (59%). Tussen werkende mannen en vrouwen in de werkregeling zien we geen verschillen. Van de Wajongers die vso en/of pro hebben gevolgd, heeft vier tiende een baan met behulp van school gevonden (38%). Wajongers met een somatische aandoening hebben vaker zelf hun baan gevonden (53%), Wajongers met een verstandelijke beperking juist minder vaak zelf (18%) en vaker via school (32%).

5.2 Wajongers in de werkregeling zijn over het algemeen tevreden over hun werk

De Wajongers in de werkregeling zijn veelal tevreden over hun werk: twee derde is tevreden, ruim een kwart geeft aan een beetje tevreden te zijn. Slechts 4% is ontevreden over het werk. De Wajongers met een hogere opleiding zijn wat minder vaak tevreden. We zien hierbij geen verschillen tussen geslacht, leeftijd of diagnosegroep.

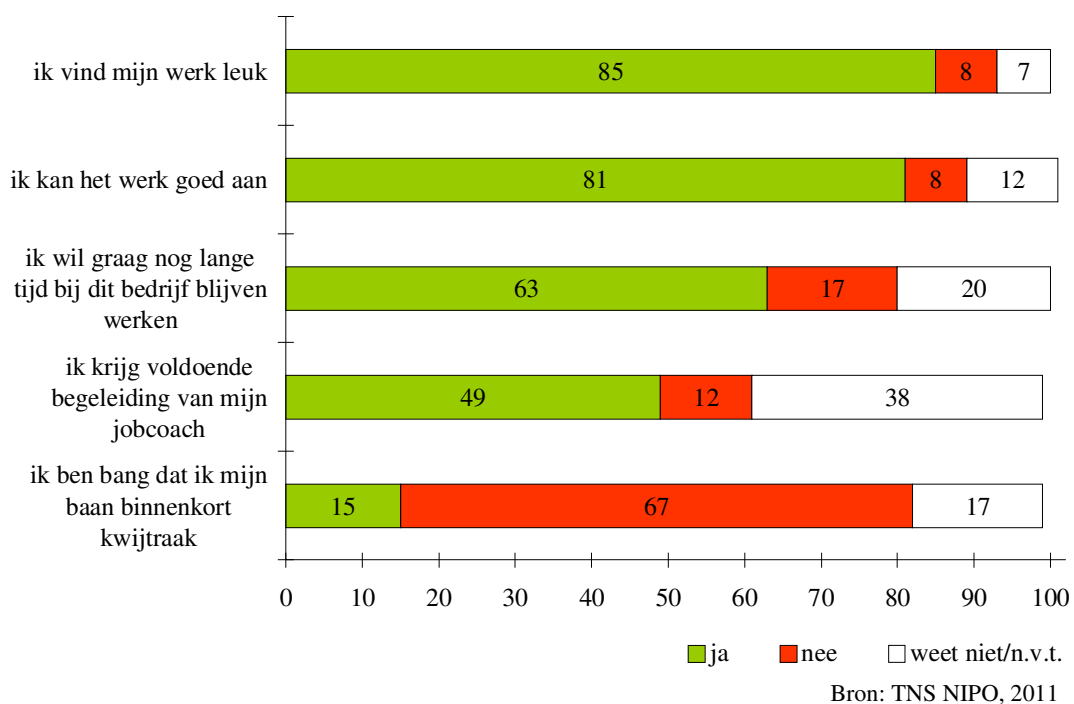
26 | *Hoe tevreden ben je over het algemeen over je werk? (n=227, werkende Wajongers in de werkregeling)*

Bron: TNS NIPO, 2011

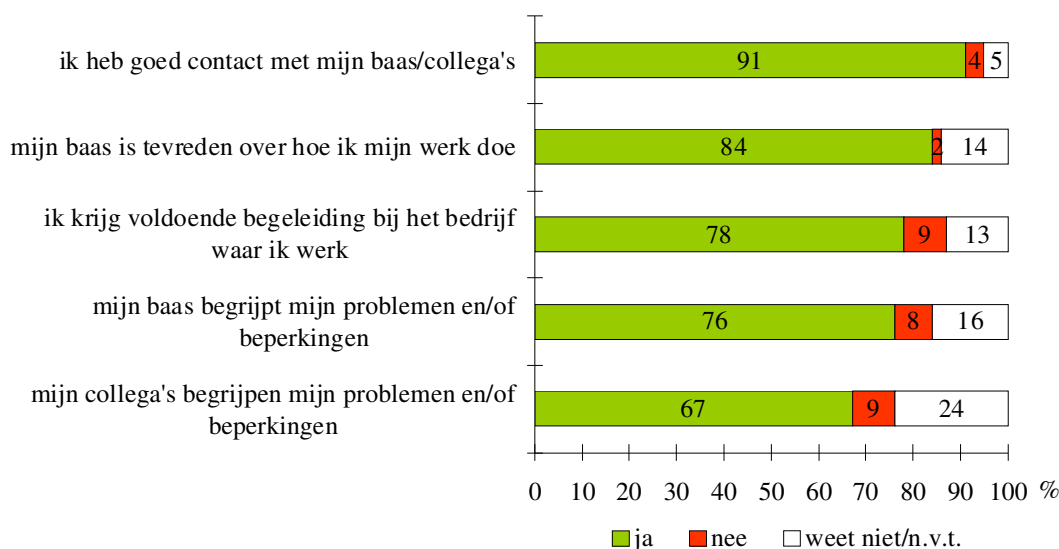
Er zijn enkele stellingen aan de respondenten voorgelegd over hun werk. Een overgrote meerderheid van de Wajongers in de werkregeling vindt het werk leuk en kan het goed aan. Ruim zes tiende wil ook graag nog lange tijd bij het bedrijf blijven werken en is niet bang om zijn baan te verliezen. Nagenoeg de helft is van mening dat hij/zij voldoende begeleiding krijgt van de jobcoach.

27 | Hieronder staan een paar uitspraken over je werk. We zijn benieuwd wat jij hiervan vindt (werkende Wajongers in de werkregeling)

Het contact met de baas en collega's en de begeleiding vanuit het bedrijf verloopt volgens Wajongers zelf over het algemeen goed. Ook is de baas volgens hen vaak tevreden over het werk van de Wajonger. In de meeste gevallen is er ook begrip voor de problemen en/of beperkingen van de Wajonger op het werk. Over het algemeen ervaart men meer begrip van de baas (76%) dan van collega's (67%).

28 | Hieronder staan een paar uitspraken over je werk. We zijn benieuwd wat jij hiervan vindt (werkende Wajongers in de werkregeling)

Bron: TNS NIPO, 2011

Mannen geven vaker dan vrouwen aan dat zij het werk goed aankunnen (89% versus 69%) en voldoende begeleiding krijgen van hun jobcoach (58% versus 38%).

De 20 t/m 24-jarigen vinden vaker dan de 25+'ers dat ze goed contact met hun baas/collega's hebben (98% versus 82%). 18 t/m 19-jarigen geven vaker dan gemiddeld aan dat hun baas hun problemen/beperkingen begrijpt (82%).

Hoger opgeleiden denken minder vaak het werk goed aan te kunnen (66%) en vinden minder vaak dat zij voldoende begeleiding krijgen vanuit het bedrijf (62%). Ook ervaren zij minder begrip van collega's voor hun beperkingen (47%). Wajongers die speciaal onderwijs volgen of hebben gevolgd, menen juist vaker voldoende begeleiding te krijgen vanuit het bedrijf (87%) of van de jobcoach (61%).

Wajongers met een psychiatrische stoornis geven minder vaak dan gemiddeld aan dat zij het werk goed aankunnen (69%) en dat hun baas hun problemen of beperkingen begrijpt (57%). Wajongers met een verstandelijke beperking ervaren vaker dan gemiddeld voldoende begeleiding van hun jobcoach (59%), Wajongers met een somatische aandoening juist minder vaak (25%).

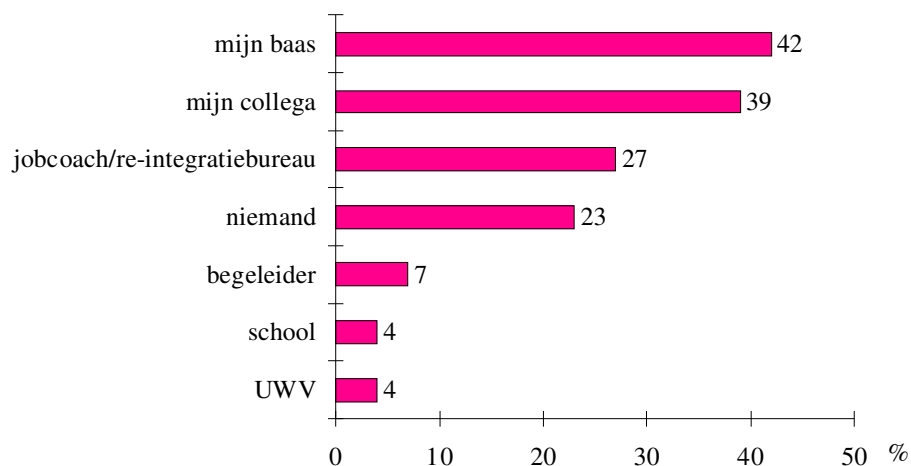
5.3 De begeleiding op het werk verloopt over het algemeen goed volgens de werkende Wajongers in de werkregeling

Zoals te verwachten, spelen de baas en collega's van de Wajonger een grote rol bij de begeleiding tijdens het werk. Voor ruim een kwart van de werkende Wajongers speelt ook de jobcoach een redelijk grote rol. Bijna een kwart geeft aan geen begeleiding te krijgen tijdens het werk.

Vrouwen geven veel vaker dan mannen aan dat zij door niemand begeleid worden (31% versus 18%). Ook 20 t/m 24-jarigen (35%) en 25+'ers (40%) geven vaker dan 18 t/m 19-jarigen (9%) aan dat zij door niemand begeleid worden. 18 t/m 19-jarigen zeggen vaker dan gemiddeld dat ze begeleid worden door hun baas (55%) of door school (8%).

Ook hoger opgeleiden geven vaker dan gemiddeld aan dat zij niet begeleid worden (62%). Wajongers die speciaal onderwijs volgen of hebben gevolgd, zeggen vaker dat hun baas ze begeleidt (58%). Het valt op dat een groot aandeel van de Wajongers met een psychiatrische stoornis (42%) of somatische aandoening (50%) aangeeft dat zij niet begeleid worden.

29 | *Wie begeleidt jou tijdens je werk? (je kunt meerdere antwoorden geven) (n=228, werkende Wajongers in de werkregeling)*

Bron: TNS NIPO, 2011

Er is ook gevraagd op welke wijze de ondersteuning of begeleiding op het werk verbeterd kan worden. De meerderheid (61%) geeft aan dat het goed is zoals het nu gaat.

Een kwart van de werkende Wajongers in de werkregeling weet geen antwoord te geven.

Enkelen noemen wel een paar verbeterpunten:

- betere/meer begeleiding en uitleg (7%);
- meer inzicht en informatie geven aan werkgever/collega's/jobcoach over mijn beperking voor meer en beter begrip (3%);
- meer contact vanuit UWV (2%).

“Dat niet alle personen het mij goed uitleggen. Die uitleg heb ik hard nodig.”

“Door als mensen mij beter kunnen begrijpen, als ik ziek ben, zijn ze vaak geïrriteerd (al heb ik vaak genoeg uitgelegd wat ik heb).”

“Ik wil duidelijkheid in begeleiding.”

6 Op zoek naar werk

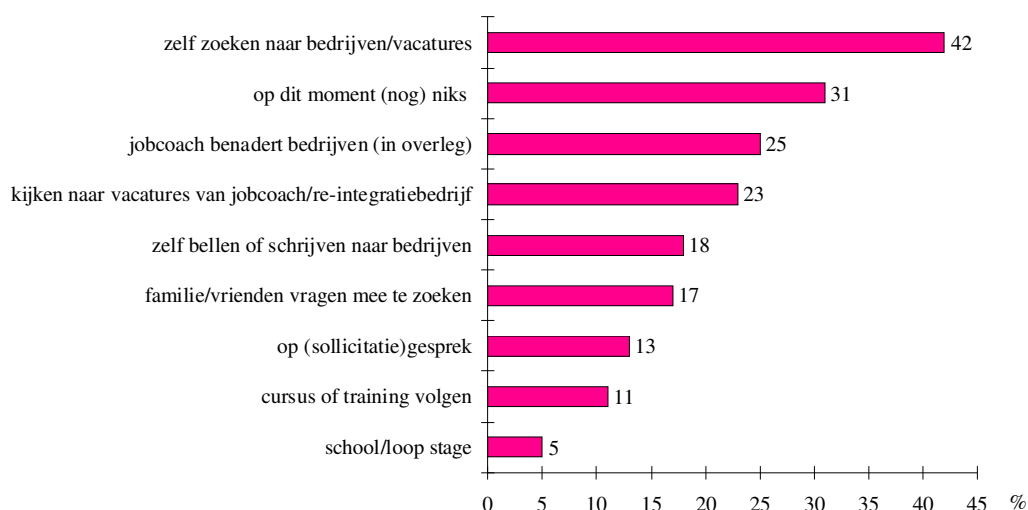
Circa twee op de vijf respondenten in de werkregeling van de nieuwe Wajong hebben aangegeven dat ze op zoek zijn naar werk en hebben de vragen hierover beantwoord. Dit hoofdstuk gaat specifiek over Wajongers in de werkregeling die aangeven dat ze op zoek zijn naar werk. Ook de uitsplitsingen op achtergrondkenmerken hebben alleen betrekking op de Wajongers in de werkregeling die op dit moment werk zoeken.

6.1 Zeven tiende van de Wajongers in de werkregeling die op zoek zijn naar werk is ook echt actief aan het zoeken

Aan de Wajongers in de werkregeling die op zoek zijn naar werk is gevraagd wat ze op dit moment doen om een baan te vinden. Zeven op de tien Wajongers zijn op dit moment actief bezig met het zoeken naar werk, drie tiende geeft aan op dit moment nog geen concrete actie te ondernemen.

De Wajongers zijn op verschillende manieren op zoek naar een baan: ze zoeken zelf naar vacatures (42%), in overleg met de jobcoach worden bedrijven benaderd (25%) en vacatures bekeken (23%) en ze schrijven of bellen zelf naar bedrijven (18%). Daarnaast vraagt 17% aan familie of vrienden om mee te zoeken en gaat ruim een op de tien op sollicitatiegesprek of volgt een cursus/training.

30 | Wat doe je op dit moment om een baan te vinden? (je kunt meerdere antwoorden geven) (n=235, werkzoekende Wajongers in de werkregeling)

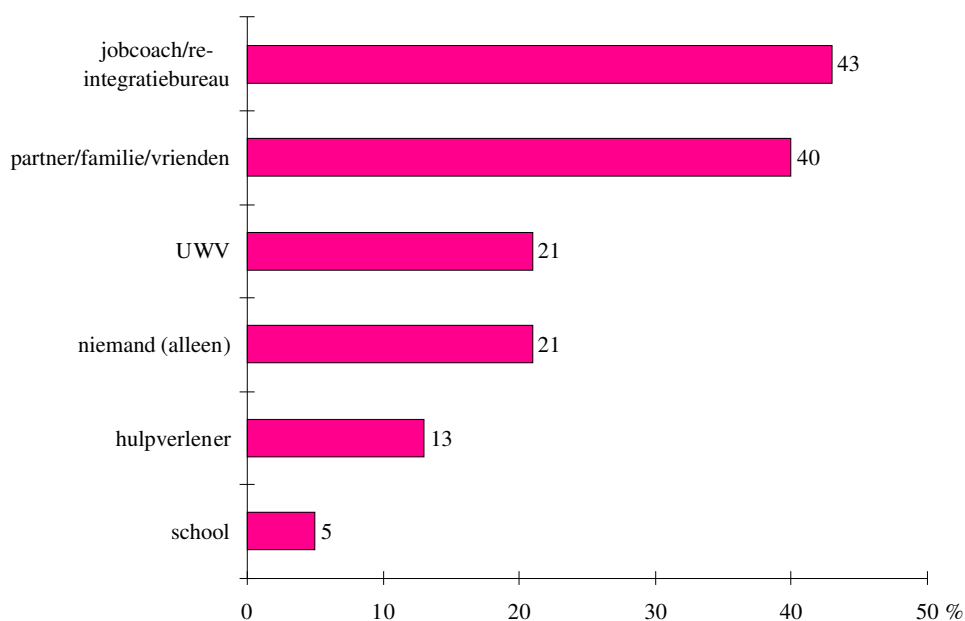
Bron: TNS NIPO, 2011

Vrouwen geven vaker dan mannen aan (nog) niets te doen (40% versus 25%). De mate waarin actief gezocht wordt, is het grootst onder 18 t/m 19-jarigen: drie kwart zoekt actief. Onder 20 t/m 24-jarigen is dit zes tiende en onder 25+'ers twee derde. Wajongers met een psychiatrische stoornis zijn het minst actief, de helft doet op dit moment (nog) niets.

6.2 Meesten krijgen hulp bij zoeken naar (nieuw) werk, met name van jobcoach/re-integratiebureau of familie en vrienden

De meerderheid van de werkzoekende Wajongers in de werkregeling krijgt hulp bij het zoeken naar werk, met name van de jobcoach of het re-integratiebureau (43%) en van partner/familie/vrienden (40%). Ook UWV, school en hulpverleners helpen in sommige gevallen bij het zoeken naar werk. Een op de vijf werkzoekende Wajongers geeft aan dat er niemand helpt bij het zoeken naar werk, maar dat zij het alleen doen.

31 | Welke mensen helpen jou met het zoeken naar een baan? (je kunt meerdere antwoorden geven) (n=230, werkzoekende Wajongers in de werkregeling)

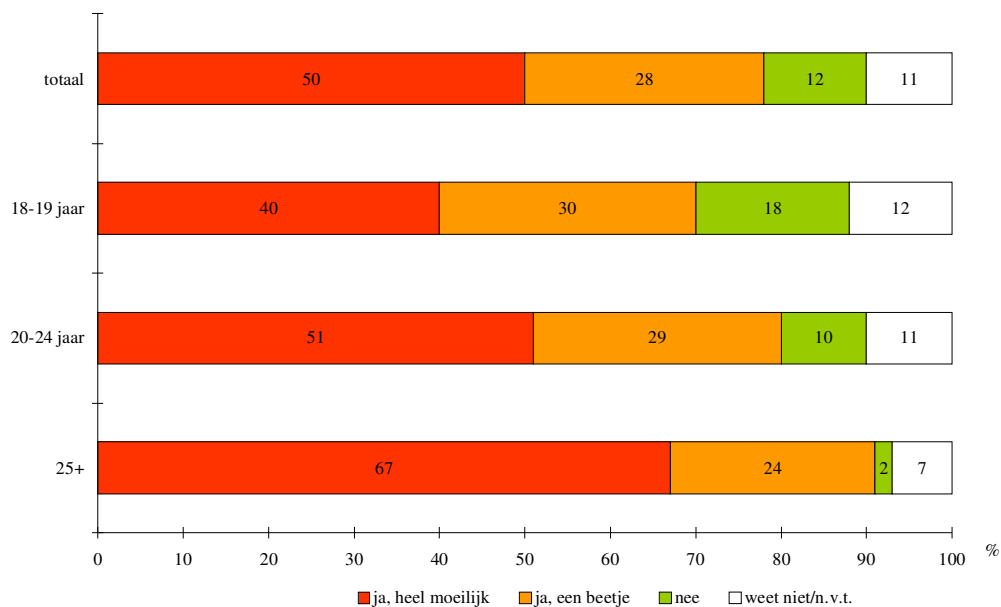
Bron: TNS NIPO, 2011

De 25+'ers in de werkregeling worden vaker geholpen door een jobcoach of het re-integratiebureau bij hun inspanningen om een baan te vinden (56%, 20 t/m 24-jarigen: 51%, 18 t/m 19-jarigen: 33%). Ook krijgen zij vaker dan de anderen hulp van een hulpverlener (23%). Naast familie, vrienden en de jobcoach, speelt ook de school een rol bij het vinden van een baan. Dit geldt voor 18 t/m 19-jarigen (8%) en voor Wajongers die speciaal onderwijs hebben gevolgd of volgen (11%).

Ruim drie kwart van de Wajongers in de werkregeling die op zoek zijn naar werk geeft aan dat ze het moeilijk vinden om een baan te vinden die bij hen past. De helft (50%) vindt het *heel* moeilijk. Met name voor de oudere Wajongers (25+) is het moeilijk om een passende baan te vinden, 91% zegt dit lastig te vinden (waarvan 67% aangeeft dat het *heel* moeilijk is). Jongere Wajongers (18 t/m 19 jaar) geven vaker dan gemiddeld aan het *niet* moeilijk te vinden (18%).

Wajongers met een psychiatrische stoornis geven vaker dan gemiddeld aan dat zij het *heel* moeilijk vinden een baan te vinden (67%). Wajongers met een verstandelijke beperking vinden het juist vaker niet moeilijk om een baan te vinden die bij hen past (21%).

32 | *Vind je het moeilijk om een baan te vinden die bij jou past? (n=234, werkzoekende Wajongers in de werkregeling)*

Bron: TNS NIPO, 2011

Het is met name moeilijk om een baan te vinden door de beperking die men heeft (58%): men geeft aan dat het door de beperkingen moeilijk is een baan te vinden (49%), er geen begrip is (6%) en men maar een beperkt aantal uren kan werken (7%).

“Omdat ik niet alles kan en soms moeite heb met het begrijpen van dingen.”

“Bij heel veel bedrijven moet ik voor 100% alles goed doen en dat lukt niet altijd.”

“Bedrijven schrikken af als ik aangeef maximaal zes uur werken per dag en dan ca. drie à vier keer per week maximaal.”

“Omdat heel veel dingen me stress bezorgen, dus moet iets gevonden worden waar dat niet bij voorkomt.”

“Aan de buitenkant zie je niet dat ik een beperking heb. Mensen verwachten hierdoor veel van me. Denken dat ik alles (aan)kan, maar dat is helaas niet zo.”

“Meestal omdat je zodra je eerlijk bent over je beperking je al afgeschreven bent.”

Voor een aantal is het ook lastig om precies te weten wat ze willen (15%).

“Er is ontzettend veel keus en om dan te kiezen wat je voor een langere tijd zou willen doen, is best lastig.”

“Ik heb weinig ervaring en vind het erg moeilijk om te weten wat ik kan of wil.”

Ook loopt een deel van de Wajongers ertegenaan dat ze te weinig opleiding of geen diploma hebben (17%). Dit geldt vooral voor jonge Wajongers (18 t/m 19 jaar, 24%).

“Omdat ik graag in de zorg wil werken, maar ik heb daarvoor geen diploma.”

“Omdat ik geen diploma heb en een psychiatrische aandoening heb, laat dat me twifelen of mensen mij überhaupt wel zouden aannemen.”

Een op de tien geeft aan dat er te weinig werkaanbod is.

“In de regio waar ik woon, zijn weinig banen die bij mijn opleiding passen en ik ben regiogebonden. Mijn beperking maakt dat er weinig geschikte vacatures overblijven.”

Daarnaast noemt men als reden dat men moeite heeft met onder druk presteren (6%) en dat men te weinig werkervaring heeft (4%).

De Wajongers in de werkregeling die op zoek zijn naar werk vinden het lastig om in te schatten of ze binnen een jaar een betaalde baan zullen vinden. De helft geeft aan dat ze het niet weten en antwoordt dus ‘weet niet’. Vier tiende denkt dat dit wel lukt en 11% denkt van niet.

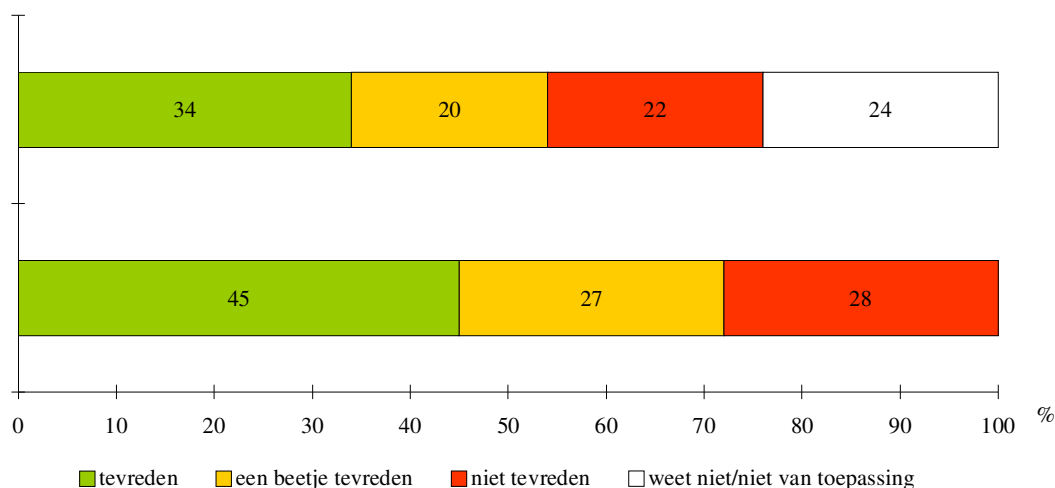
25+’ers hebben minder vertrouwen in het vinden van een baan: 22% geeft aan dat zij *niet* verwachten binnen een jaar een baan te vinden.

Wajongers met een psychiatrische stoornis hebben er ook minder vertrouwen in dan gemiddeld: 20% denkt binnen een jaar *geen* baan te hebben gevonden.

6.3 Werkzoekende Wajongers in de werkregeling zijn redelijk tevreden over begeleiding bij het zoeken naar werk

De begeleiding bij het zoeken naar werk is redelijk. Bijna de helft van de werkzoekende Wajongers die een oordeel geven over de begeleiding is tevreden, ruim een kwart is een beetje tevreden en bijna drie tiende is niet tevreden. Hierbij is de groep die 'weet niet/niet van toepassing' aangeeft weggelaten, aangezien niet iedereen begeleiding krijgt.

33 | Hoe tevreden ben je met de begeleiding die je op dit moment krijgt bij het zoeken naar een baan? (n=232, werkzoekende Wajongers in de werkregeling) (deze stelling is tweemaal in onderstaande figuur opgenomen, eenmaal inclusief de categorie 'weet niet/niet van toepassing' en eenmaal exclusief deze categorie)

Bron: TNS NIPO, 2011

De werkzoekende Wajongers in de werkregeling is gevraagd waarom zij wel of niet tevreden zijn met de begeleiding bij het zoeken naar een baan (n=232). Mensen die tevreden zijn, geven aan dat er voldoende begeleiding is en ze goed geholpen worden (35%). Er wordt goed gekeken naar hun specifieke wensen en mogelijkheden:

“De gesprekken die ik tot nu toe heb gehad van mijn begeleiding zijn positief. In de zin van beter naar de toekomst kijken, problemen anders in gaan zien. En uit bepaalde negatieve dingen toch positieve dingen halen.”

“Mijn coach doet zichtbaar moeite door vacatures te zoeken en rond te vragen bij bedrijven.”

“Ik heb een goede klik met mijn jobcoach, ik krijg veel aandacht, begrip, begeleiding en oplossingen. Meer dan ik had verwacht. Het is echt op maat.”

“Omdat ik geen nummertje ben voor het VA, maar er echt wordt gekeken naar wie ik ben en wat ik kan.”

“Ik ben tevreden met de begeleiding die ik krijg bij het zoeken naar een baan, verschillende banen worden besproken en de voor- en nadelen worden uitgelegd door het re-integratiebureau.”

Mensen die minder tevreden zijn, zouden graag meer of betere begeleiding willen krijgen (26%). Sommigen hebben nu helemaal geen begeleiding en willen dat wel graag (15%).

“Tot nu toe krijg ik nergens hulp bij, ook al vraag ik wel om hulp omdat het zelf niet lukt.”

“Er is geen begeleiding. Er zou een maand geleden iemand komen om te kijken wat er gedaan moet worden en hoe en wanneer en of die persoon bij me past.”

“Ze nemen te weinig tijd om te achterhalen wat bij mij past en zo. Ze nemen te weinig tijd, ik heb het idee dat het meer om de betaling gaat.”

“Mijn jobcoach heeft een afwachtende houding en onderneemt dus niet of nauwelijks iets om mij te helpen.”

Een op de tien Wajongers geeft aan dat het allemaal erg lang duurt (11%).

“Het duurt al drie maanden en ik heb nog steeds geen start gemaakt met de begeleiding, laat staan het hebben van een baan.”

“Ik ben twee weken geleden aangemeld bij een re-integratiebureau, maar heb hier nog niks van gehoord. Ik vind dat het vaak wat lang duurt met dit soort dingen.”

Een deel van de respondenten kan er nog geen oordeel over geven omdat de begeleiding nog niet gestart is, of omdat ze net een eerste gesprek hebben gehad.

Bijlagen

Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording

Doelgroep

De doelgroep voor dit onderzoek bestond uit mensen die na 1 januari 2010 een Wajong-uitkering hebben ontvangen, zij vallen hierdoor in de nieuwe Wajong-regeling. Voor dit onderzoek zijn Wajongers benaderd die in de werk- of studieregeling vallen. Dit betekent dat deze respondenten nu, of in de toekomst, (gedeeltelijk) kunnen werken.

Onderzoeksmethode

Alle respondenten kregen de vragenlijst op papier toegestuurd, daarnaast hadden zij ook de optie om de vragenlijst online in te vullen. De vragenlijst bestond uit 40 vragen. De gemiddelde invultijd online bedroeg 15 minuten.

Naast de vragenlijst is ook een antwoordkaartje meegestuurd waarop men kon aangeven waarom men niet kon of wilde meewerken aan het onderzoek. Dit kaartje kon per post retour gezonden worden, of de reden kon online doorgegeven worden.

Helpdesk TNS NIPO

Voor vragen met betrekking tot het onderzoek kon men bellen of e-mailen met de helpdesk van TNS NIPO. Er zijn in totaal twintig telefoontjes binnengekomen bij de helpdesk. De meeste mensen belden om te vertellen waarom ze niet mee konden of wilden doen, of hadden een vraag met betrekking tot hun uitkering. Deze mensen zijn doorverwezen naar UWV Telefoon. Twee mensen hebben een nieuwe vragenlijst aangevraagd.

Veldwerkperiode

De vragenlijsten en begeleidende brieven zijn op 15 februari 2011 verstuurd. Op 1 maart is een reminderbrief verstuurd. Hierin werd gerefereerd naar de eerder verzonden papieren vragenlijst en de mogelijkheid om de vragenlijst online in te vullen. Men had tevens de mogelijkheid om een nieuwe vragenlijst aan te vragen bij TNS NIPO. Alle ontvangen enquêtes tot 14 maart zijn verwerkt.

Respons

In totaal zijn 4.000 respondenten benaderd. Er zijn 968 vragenlijsten binnen de veldwerkperiode retour gestuurd. We hebben er nog 30 na sluiting van het veldwerk ontvangen. In totaal een respons van 25%. Een aantal papieren vragenlijsten is afgekeurd omdat er te weinig vragen waren beantwoord. De respondenten die van het algemene deel van de vragenlijst (t/m vraag 18) minimaal 75% van de vragen hebben beantwoord, zijn meegenomen in de analyse en rapportage. Een enkeling heeft de vragenlijst tweemaal ingevuld, de dubbel ingevulde vragenlijsten zijn verwijderd.

In de analyse zijn 942 respondenten meegenomen, dat komt neer op een respons van 24%. Van deze 942 respondenten hebben 682 mensen (72%) de vragenlijst op papier ingevuld en 260 mensen online (28%).

Steekproefsamenstelling

De steekproef voor dit onderzoek is aangeleverd door UWV. Er is een bestand met 4.000 mensen gebruikt die een nieuwe Wajong-uitkering ontvangen en in de studieregeling of werkregeling vallen. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van het steekproefbestand (bronbestand), de respons (mensen die de vragenlijst hebben ingevuld) en de respons na weging. De groep respondenten die aan de vragenlijst heeft deelgenomen, is op onderstaande aspecten herwogen.

Als we kijken naar de responsgroep, dan zien we dat dit een redelijke afspiegeling is van het steekproefbestand. Er hebben in verhouding iets meer vrouwen gereageerd, iets meer Wajongers in de studieregeling en iets meer Wajongers met een somatische aandoening en juist wat minder met een verstandelijke beperking. Op deze aspecten is de responsgroep dus herwogen, zodat de totaalgroep een goede afspiegeling is van de werkelijke populatie die voor het onderzoek is benaderd.

34 | Steekproefsamenstelling

	steekproefbestand (bronbestand)	responsgroep (zonder weging)	basis voor rapport (na weging)
	%	%	%
geslacht			
man	57	51	56
vrouw	43	49	44
leeftijd*			
18 jaar	53	48	47
19 jaar	9	12	11
20 t/m 24 jaar	23	26	26
25 jaar en ouder	14	14	16
opleiding**			
vso/pro	-	35	37
mavo/mbo	-	45	45
hbo/wo	-	20	19
regeling			
werkregeling	66	61	66
studieregeling	34	39	34
diagnose			
somatische aandoening	13	20	13
verstandelijke beperking	37	33	37
andere ontwikkelingsstoornis	29	29	29
psychiatrische stoornis	21	19	21

	steekproefbestand (bronbestand)	responsgroep (zonder weging)	basis voor rapport (na weging)
<i>provincie</i>			
Groningen	5	5	5
Friesland	4	4	4
Drenthe	4	4	4
Overijssel	9	8	9
Flevoland	3	3	3
Gelderland	15	15	15
Utrecht	5	5	5
Noord-Holland	14	13	14
Zuid-Holland	19	20	19
Zeeland	1	1	1
Noord-Brabant	14	15	14
Limburg	8	8	8

* De leeftijd uit het bronbestand verschilt een aantal procenten, omdat sommige Wajongers inmiddels een jaar ouder zijn geworden. De weging is uitgevoerd op basis van de leeftijd in het bronbestand, in de rapportage gaan we uit van de leeftijd die in de vragenlijst is ingevuld.

** Van 51% van de Wajongers was in het bronbestand niet bekend wat hun hoogst genoten opleiding is. Omdat dit een groot deel van het totaal is, zijn deze percentages niet gebruikt om de resultaten te wegen.

Non-responsanalyse

Respondenten die niet aan het onderzoek konden of wilden deelnemen, konden dit kenbaar maken door een antwoordkaartje per post te retourneren met hierop de reden voor geen deelname. Men kon dit ook via internet doorgeven. Er zijn 160 mensen die dit gedaan hebben.

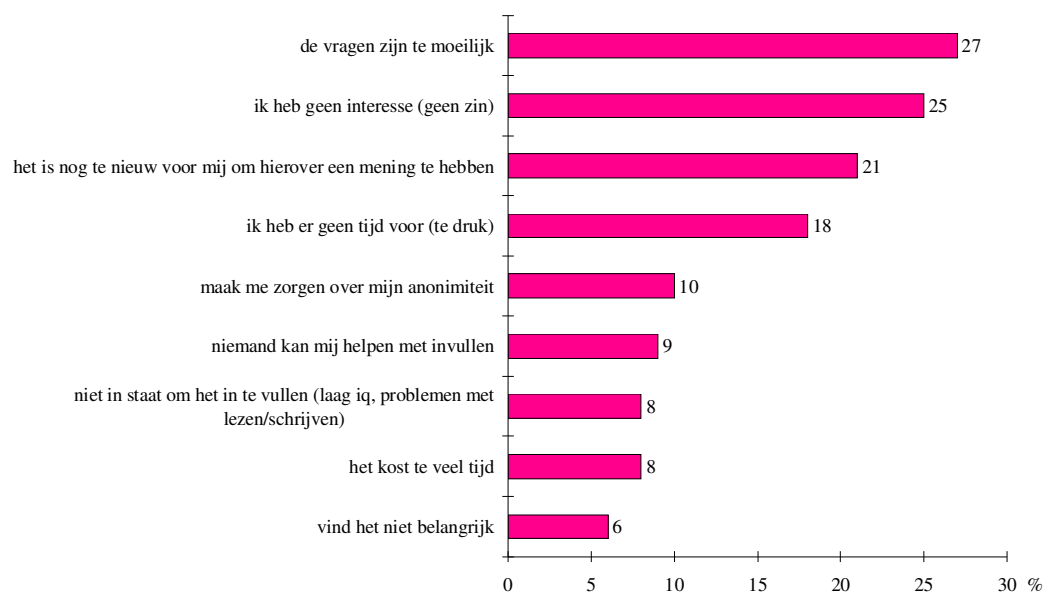
Hieronder is een overzicht te zien van achtergrondkenmerken van de groep niet-respondenten. Deze groep verschilt qua achtergrondkenmerken niet veel van de responsgroep en het bronbestand. Wel zien we dat er iets meer Wajongers in de studieregeling en Wajongers met een verstandelijke beperking een kaartje hebben teruggestuurd.

35 | Achtergrondkenmerken non-responsgroep – antwoordkaartje teruggestuurd (n=160)

	steekproefbestand (bronbestand)	respons (zonder weging)	non-respons (niet-respondenten)
	%	%	%
geslacht			
man	57	51	56
vrouw	43	49	44
leeftijd			
18 jaar	53	48	56
19 jaar	9	12	9
20 t/m 24 jaar	23	26	19
25 jaar en ouder	14	14	16
opleiding			
vso/pro	-	34	-
mavo/mbo	-	45	-
hbo/wo	-	20	-
regeling			
werkregeling	66	61	56
studieregeling	34	39	44
diagnose			
lichamelijke beperking	13	20	10
verstandelijke beperking	37	33	44
andere ontwikkelingsstoornis	29	29	28
psychiatrische stoornis	21	19	17

De meest genoemde redenen voor het niet invullen, zijn dat men de vragen te moeilijk vindt, er geen zin in heeft of er geen tijd voor heeft. Bij de ‘anders, namelijk’-categorie is vaak ingevuld dat de respondent pas sinds kort de Wajong ontvangt en daarom nog geen mening kan geven (21%).

36 | Redenen geen deelname (n=160)

Bron: TNS NIPO, 2011

Een van de redenen die mensen geven, is dat de vragenlijst te moeilijk voor hen is. Dit zagen we ook terug in de opmerkingen die mensen aan het einde van de vragenlijst gaven. Toch betekent dit niet direct dat de vragenlijst een volgende keer nog eenvoudiger moet worden geformuleerd. Uit de opmerkingen van respondenten na het invullen van de vragenlijst blijkt namelijk ook dat een deel van de respondenten de vragenlijst juist te gemakkelijk vond:

“Ik stoer me aan het simpele taalgebruik.”

“Afen toe had ik door het taalgebruik het idee dat de vragenlijst gericht is op kinderen van onder de 12.”

“Beetje kinderachtig geformuleerd.”

Mensen met een Wajong-uitkering vormen een erg diverse groep. Als er een vragenlijst voor deze groep wordt opgesteld, moet het niveau hiervan aansluiten bij deze diversiteit. Ook zal een deel van de Wajongers gewoon niet in staat zijn om een vragenlijst in te vullen, hoe eenvoudig de formulering ook is. Enkele ouders belden ook de helpdesk om te vertellen dat hun kind echt niet in staat is om over zulke vragen na te denken.

Ook andere opmerkingen wijzen uit dat de Wajongers onderling grote verschillen vertonen en zich in veel verschillende situaties bevinden wat betreft het wel of niet kunnen werken en de aard van hun aandoening. Een algemene vragenlijst als deze zal zodoende voor sommige mensen meer bij hun persoonlijke situatie aansluiten dan voor anderen. Een aantal opmerkingen hierover:

“Er wordt niet echt rekening gehouden in de vragenlijst met studenten die graag weer willen studeren in plaats van werken, maar misschien is dit niet waar jullie wat over willen weten.”

“Vragenlijst is nutteloos, toegespitst op jongeren, ik ben 40.”

“Vragen zijn nogal zwart-wit. In mijn geval zijn ze niet zo te benoemen.”

“De lijst vind ik niet van toepassing op jongeren die op het zml-onderwijs zitten. Zij zijn altijd afhankelijk van deze uitkering.”

Ook waren er Wajongers die aan het einde van de vragenlijst lieten weten dat ze blij zijn met de Wajong en het prettig vonden om hun mening te kunnen geven:

“Duidelijke vragenlijst, ik zou wel graag de uiteindelijke resultaten willen horen, maar ook wel fijn dat het anoniem is.”

“Wajong heeft nut! In directe zin is het duur, indirect verdient de maatschappij die vanzelf in de loop van de jaren terug, een win-winsituatie uiteindelijk!”

“Ik vind het fijn een keer mijn mening te laten weten op deze manier (anoniem).”

Bijlage 2 Vragenlijst

Vragenlijst Wajong

We vinden het erg fijn als je mee wilt werken aan dit onderzoek. We zijn benieuwd naar jouw ervaringen met de Wajong! Er zijn geen goede of foute antwoorden in de vragenlijst, het gaat erom wat jij ervan denkt en vindt.

Het invullen van deze vragenlijst

Deze vragenlijst wordt **geautomatiseerd** verwerkt. Daarom is het belangrijk dat je:

- de vragenlijst niet kreukt;
- de vragenlijst invult met een **zwarte of blauwe pen** (geen rode pen of viltstift);
- een duidelijk kruisje zet in het vakje van jouw keuze
- bij elke vraag één hokje aankruist. Als er bij een vraag meer antwoorden gegeven mogen worden, staat dit erbij.

Bijvoorbeeld

Ben je een man of een vrouw?

- man
- vrouw (je hebt nu ingevuld dat je een vrouw bent)

Als je per ongeluk het verkeerde vakje hebt aangekruist, moet je het foute vakje helemaal inkleuren en een nieuw kruisje zetten.

Ben je een man of een vrouw?

- man (je hebt nu ingevuld dat je een man bent)
- vrouw

Je kunt er ook voor kiezen om de **vragenlijst online** in te vullen.

Ga dan naar de website: www.tns-nipo.com/meedoen

Je kunt inloggen met deze code:

DEEL A. ALGEMENE VRAGEN

We willen je eerst een paar achtergrondvragen stellen over wie je bent en wat je op dit moment doet.

1. Ben je een man of een vrouw?

- 1 Man
 2 Vrouw

2. Wat is je leeftijd?

--	--

 jaar

3. Hoe is je woonsituatie?

- 1 Ik woon thuis bij ouders, familie of in een pleeggezin
 2 Ik woon in een instelling of in een beschermde omgeving (bijv. woongroep)
 3 Ik woon zelfstandig (alleen)
 4 Ik woon zelfstandig met begeleiding (begeleid wonen)
 5 Ik woon samen of ben getrouwd
 6 Anders, namelijk:

4. Wat doe je op dit moment? Werk je, volg je een opleiding of doe je iets anders?

(je kunt meerdere antwoorden geven)

- 1 Ik heb een betaalde baan
 2 Ik ben op zoek naar een betaalde baan
 3 Ik doe vrijwilligerswerk
 4 Ik heb een niet-betaalde baan (bijvoorbeeld stage, werkervaringsplaats, proeftijd)
 5 Ik ben op zoek naar een stage of werkervaringsplaats
 6 Ik zit in een re-integratietraject
 7 Ik zit in een leer-werk traject
 8 Ik zit op een dagbesteding
 9 Ik zit op school of volg een opleiding
 0 Ik ben op zoek naar een school of opleiding
 10 Ik ben onder behandeling / volg therapie / krijg begeleiding

- 11 Anders, namelijk:

5. Heb je op een school voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) of op een praktijkschool (PRO) gezeten?

- 1 Ja, op een school voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO)
 2 Ja, op een school voor praktijkonderwijs (PRO)
 3 Ja, op allebei
 4 Nee
 5 Weet ik niet / niet van toepassing

6. Welke school volg je op dit moment of heb je het laatst gevolgd?
(je hoeft de school niet afgemaakt te hebben)

- 1 Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO): bijvoorbeeld ZMLK, ZMOK, Mytyl of Tytyl
- 2 Praktijkonderwijs (PRO)
- 3 LBO / VMBO / MAVO
- 4 HAVO / VWO
- 5 ROC / MBO
- 6 HBO / WO

7. Hoe heet deze school?

8. En in welke plaats was dat?

9. Heb je deze school afgemaakt?

- 1 Ja, deze school heb ik afgemaakt
- 2 Ik zit nog op deze school
- 3 Nee, deze school heb ik niet afgemaakt
- 4 Weet ik niet

10. Wat deed je toen je de Wajong aanvraag?

(je kunt meerdere antwoorden geven)

- 1 Ik zat op school
- 2 Ik was net klaar met school
- 3 Ik zat in de Bijstand of WIJ
- 4 Ik had een andere uitkering (WW of WIA)
- 5 Ik werkte
- 6 Ik was onder behandeling / volgde therapie / kreeg begeleiding
- 7 Ik zat thuis
- 8 Ik zat in detentie
- 9 Anders, namelijk:

- 10 Weet ik niet meer

11. Er zijn verschillende redenen waarom mensen een Wajong aanvragen. Welke van onderstaande situaties is het beste op jou van toepassing?

(je kunt meerdere antwoorden geven)

- 1 Ik heb een lichamelijke beperking (bijv. chronische ziekte, problemen met bewegen, zien of horen)
- 2 Ik heb een (lichte) verstandelijke beperking
- 3 Ik heb een ontwikkelingsstoornis (bijv. autisme, ADHD)
- 4 Ik heb een psychische aandoening (bijv. persoonlijkheidsstoornis, stemmingsstoornis)

12. We willen graag weten of jij denkt dat de uitspraken die hieronder staan waar zijn. Als je het niet weet of er nog nooit van gehoord hebt, kun je dat ook zeggen.

	Waar	Niet waar	Weet ik niet / nog nooit van gehoord
	(1)	(2)	(3)
De Wajong is vooral bedoeld om hulp en begeleiding te geven bij het vinden van werk	☐	☐	☐
De Wajong is vooral bedoeld om een uitkering te bieden	☐	☐	☐
Mensen kunnen op meerdere momenten door UWV beoordeeld worden om te kijken of ze nog steeds in aanmerking komen voor de Wajong	☐	☐	☐

13. Wat gebeurt er volgens jou met je Wajong-uitkering als je een baan vindt en geld gaat verdienen? Welk antwoord klopt volgens jou het beste? Als je ze allemaal niet passend vindt, dan kun je het antwoord ook in je eigen woorden bij 'Anders, namelijk' opschrijven.

- 1 Ik houd mijn uitkering en wat ik daarnaast verdien mag ik houden
- 2 Ik mag ongeveer de helft van wat ik verdien houden en de andere helft wordt van mijn uitkering afgehaald
- 3 Alles wat ik verdien wordt van mijn uitkering afgehaald
- 4 Dan moet ik uit de Wajong en krijg ik geen uitkering meer

5 Anders, namelijk:

- 6 Weet ik niet

14. Hieronder staan nog een paar uitspraken over de Wajong.

We willen graag weten of jij denkt dat ze waar zijn.

Als je het niet weet of er nog nooit van gehoord hebt, kun je dat ook zeggen.

Met de Wajong...	Waar	Niet waar	Weet ik niet / nog nooit van gehoord
	(1)	(2)	(3)
heb ik recht op hulp bij het vinden van werk	☐	☐	☐
heb ik recht op duidelijke informatie over mijn uitkering	☐	☐	☐
heb ik recht op een aangepaste werkplek (als ik die nodig heb)	☐	☐	☐
heb ik recht op vergoeding van reiskosten naar mijn werk of school (als ik dat nodig heb)	☐	☐	☐
mag ik iemand meenemen naar een afspraak van UWV	☐	☐	☐
mag ik vrijwilligerswerk doen	☐	☐	☐

- 15.** Hieronder staan nog een paar uitspraken over de Wajong.
We willen graag weten of jij denkt dat ze waar zijn.
Als je het niet weet of er nog nooit van gehoord hebt, kun je dat ook zeggen.

Met de Wajong...	Waar	Niet waar	Weet ik niet / nog nooit van gehoord
	(1)	(2)	(3)
moet ik aan UWV doorgeven als mijn gezondheid verbeterd is	☐	☐	☐
moet ik aan UWV doorgeven als ik werk heb of meer uren ga werken	☐	☐	☐
moet ik aan UWV doorgeven als ik vrijwilligerswerk ga doen	☐	☐	☐
moet ik aan UWV doorgeven als ik met vakantie wil	☐	☐	☐
moet ik een baan accepteren als UWV mij een passende baan aanbiedt	☐	☐	☐
moet ik me houden aan de afspraken in het participatieplan	☐	☐	☐
moet ik er alles aan doen om werk te vinden en te houden	☐	☐	☐

- 16.** Hieronder staan een paar uitspraken over werken.
Ook als je op dit moment (nog) geen werk hebt, zijn we benieuwd naar jouw mening hierover.

	Ja	Nee	Weet ik niet / geen mening
	(1)	(2)	(3)
Werken vind ik belangrijk	☐	☐	☐
Werken geeft structuur aan mijn dag	☐	☐	☐
Werk is voor mij meer dan alleen geld verdienen	☐	☐	☐
Als ik geen werk heb, verveel ik me (thuis)	☐	☐	☐
Als ik met werken net zoveel verdien als met mijn uitkering, blijf ik liever thuis	☐	☐	☐
Ik zou liever niet werken	☐	☐	☐
Werken levert mij veel spanning op	☐	☐	☐
Als ik ga werken houd ik weinig energie over voor andere dingen	☐	☐	☐
Werk is voor mij belangrijk voor mijn contacten met mensen	☐	☐	☐
Bedrijven zitten niet echt te wachten op mensen met een Wajong	☐	☐	☐
Mijn familie en vrienden vinden het belangrijk dat ik werk of ga werken	☐	☐	☐
Ik vind dat ik door mijn beperking eigenlijk niet kan werken	☐	☐	☐

- 17.** De volgende vragen gaan over het participatieplan. Weet je wat een participatieplan is?

- ₁ Ja
 ₂ Ik heb er wel eens van gehoord, maar ik weet niet precies wat het is
 ₃ Nee

- 18.** Een participatieplan is een plan waarin de afspraken met de medewerker van UWV worden vastgelegd. Tijdens je eerste of tweede gesprek met UWV wordt dit plan samen met jou opgesteld. Hierin staat bijvoorbeeld wat de plannen zijn om een baan te vinden. Heb je met een medewerker van UWV een participatieplan opgesteld?

- ₁ Ja **▶ ga verder met de volgende vraag**
 ₂ Nee **▶ ga verder naar deel B**
 ₃ Weet ik niet (meer) **▶ ga verder naar deel B**

19. Hieronder staan een paar uitspraken over het participatieplan.
We willen graag weten hoe jij hierover denkt.

	Ja	Nee	Weet ik niet
	(1)	(2)	(3)
Ik moet me houden aan de afspraken in het participatieplan	☐	☐	☐
De afspraken in dit plan zijn duidelijk voor mij	☐	☐	☐
Ik weet wat ik moet doen om me te houden aan die afspraken	☐	☐	☐
Ik weet door het participatieplan welke hulp ik krijg bij het zoeken naar werk	☐	☐	☐
Ik weet wat de gevolgen zijn als ik de afspraken niet nakom	☐	☐	☐

20. Wat is volgens jou de belangrijkste afspraak uit het participatieplan?

1 Weet ik niet (meer)

21. Hoe tevreden ben je over de afspraken die in het participatieplan zijn gemaakt?

- 1 Tevreden
- 2 Een beetje tevreden
- 3 Niet tevreden
- 4 Weet ik niet

22. Kun je in het kort uitleggen waarom je tevreden of ontevreden bent over de afspraken die in het participatieplan zijn gemaakt?

DEEL B. JE WERK

De volgende vragen zijn alleen voor mensen die op dit moment werken.
Als dit niet op jou van toepassing is, kun je verder gaan met deel C.

23. Er zijn verschillende mogelijkheden om te werken. Welke beschrijving is het beste op jou van toepassing?

Ik werk...

- 1 bij een sociale werkplaats
- 2 bij een werkgever
- 3 als zelfstandige, ik heb een eigen zaak
- 4 anders, namelijk:

24. Wat voor een soort baan heb je?

- 1 Een vaste baan
- 2 Een tijdelijke baan
- 3 Anders, namelijk:

25. Hoeveel uur per week werk je gemiddeld?

- 1 1 - 4 uur
- 2 5 - 8 uur
- 3 9 - 16 uur
- 4 17 - 32 uur
- 5 33 - 40 uur
- 6 Meer dan 40 uur

26. Hoe heb je het werk dat je nu doet gevonden?

- 1 Zelf gevonden
- 2 Samen met partner / ouders / familie / vrienden
- 3 Via een jobcoach of het re-integratiebureau
- 4 Via UWV
- 5 Via school
- 6 Via een hulpverlener
- 7 Op een andere manier, namelijk:

27. Hoe tevreden ben je over het algemeen over je werk?

- 1 Tevreden
- 2 Een beetje tevreden
- 3 Niet tevreden
- 4 Weet niet / niet van toepassing

28. Hieronder staan een paar uitspraken over je werk. We zijn benieuwd wat jij hiervan vindt.

	Ja	Nee	Weet ik niet / niet van toepassing
	(1)	(2)	(3)
Ik vind mijn werk leuk	☐	☐	☐
Ik wil graag nog lange tijd bij dit bedrijf blijven werken	☐	☐	☐
Ik kan het werk goed aan	☐	☐	☐
Ik krijg voldoende begeleiding van het bedrijf waar ik werk	☐	☐	☐
Ik heb goed contact met mijn baas / collega's	☐	☐	☐
Mijn baas begrijpt mijn problemen en/of beperkingen	☐	☐	☐
Mijn collega's begrijpen mijn problemen en/of beperkingen	☐	☐	☐
Mijn baas is tevreden over hoe ik mijn werk doe	☐	☐	☐
Ik krijg voldoende begeleiding van mijn jobcoach	☐	☐	☐
Ik ben bang dat ik mijn baan binnenkort kwijt raak	☐	☐	☐

29. Wie begeleidt jou tijdens je werk?

(je kunt meerdere antwoorden geven)

- 1 Niemand
- 2 Mijn baas
- 3 Mijn collega
- 4 De jobcoach of het re-integratiebureau
- 5 UWV
- 6 School
- 7 Andere mensen, namelijk:

30. Op welke manier kan de ondersteuning of begeleiding op je werk (verder) verbeterd worden?

- 1 Is goed zoals het nu is
- 2 Weet ik niet

DEEL C. OP ZOEK NAAR WERK

Deze vragen zijn bedoeld voor iedereen die op zoek is naar werk.
Als dit niet op jou van toepassing is, ga dan verder naar deel D.

31. Wat doe je op dit moment om een baan te vinden?

(je kunt meerdere antwoorden geven)

- 1 Ik zoek zelf naar vacatures of bedrijven die mij leuk lijken
- 2 Ik kijk naar vacatures die een jobcoach of re-integratiebedrijf mij toestuurt
- 3 Ik bel of schrijf zelf naar bedrijven (reactie op vacatures of open sollicitaties)
- 4 Mijn jobcoach benadert bedrijven (in overleg met mij)
- 5 Ik ga op (sollicitatie)gesprek bij bedrijven
- 6 Ik volg een cursus of training
- 7 Ik vraag familie of vrienden om mee te zoeken
- 8 Ik doe op dit moment (nog) niks

- 9 iets anders,
namelijk:

32. Welke mensen helpen jou met het zoeken naar een baan?

(je kunt meerdere antwoorden geven)

- 1 Niemand, ik doe het alleen
- 2 Mijn partner / ouders / familie / vrienden
- 3 De jobcoach of het re-integratiebureau
- 4 UWV
- 5 School
- 6 Hulpverlener
- 7 Iemand anders,
namelijk:

33. Vind je het moeilijk om een baan te vinden die bij jou past?

- 1 Ja, heel moeilijk ▶ **ga verder met de volgende vraag**
- 2 Ja, een beetje ▶ **ga verder met de volgende vraag**
- 3 Nee ▶ **ga verder met vraag 35**
- 4 Weet ik niet / niet van toepassing ▶ **ga verder met vraag 35**

34. Kun je uitleggen waarom het voor jou (een beetje) moeilijk is om een baan te vinden die bij je past?

35. Denk je dat je binnen een jaar een betaalde baan kunt vinden?

- 1 Ja
- 2 Nee
- 3 Weet ik niet

36. Hoe tevreden ben je met de begeleiding die je op dit moment krijgt bij het zoeken naar een baan?

- 1 Tevreden
- 2 Een beetje tevreden
- 3 Niet tevreden
- 4 Weet niet / niet van toepassing

37. Waarom ben je wel of niet tevreden met de begeleiding bij het zoeken naar een baan?

DEEL D. ACHTERGRONDVRAGEN

Tenslotte willen we je nog twee vragen stellen.

38. Kun je aangeven wie deze vragenlijst heeft ingevuld?

- 1 Ik zelf (degene die de Wajong ontvangt)
- 2 Ik, samen met ouder / familie / verzorger / begeleider / vriend(in) / kennis
- 3 De ouder / familie / verzorger / begeleider / vriend(in) / kennis

39. Als je in het algemeen nog opmerkingen hebt over de vragenlijst, dan kun je die hieronder opschrijven.

Je bent aan het einde gekomen van de vragenlijst. Je kunt de vragenlijst in de bijgevoegde envelop opsturen. Ben je de envelop kwijt dan kun je de vragenlijst in een andere envelop opsturen naar het onderstaande adres. Een postzegel is niet nodig.

TNS NIPO - F8158
Antwoordnummer 2422
1000 RA Amsterdam

Hartelijk dank voor het invullen van de vragenlijst!

Bijlage 3 Antwoordkaartje

Antwoordkaartje Wajong - reden geen deelname

We hopen natuurlijk dat je aan dit onderzoek meedoet en de vragenlijst invult en terugstuurt naar TNS NIPO. Iemand anders mag ook samen met jou de vragenlijst invullen. Maar als het echt niet mogelijk is om mee te doen, dan zijn we erg benieuwd naar de reden. We kunnen daar een volgende keer dan rekening mee houden.

We willen je vragen om de reden via internet door te geven **of** dit kaartje (zonder postzegel) terug te sturen.

Je kunt het doorgeven via de website:
survey.tns-nipo.com/nietmeedoen (je hoeft hier geen www voor te typen).

Je kunt op deze website inloggen met de code:

Ik doe niet mee aan dit onderzoek omdat:
(je kunt meerdere antwoorden geven)

- Ik heb geen interesse (geen zin)
- Ik heb er geen tijd voor (te druk)
- Ik vind het niet belangrijk
- Het kost teveel tijd om in te vullen
- De vragen zijn te moeilijk
- Ik maak me zorgen over de anonimiteit/mijn privacy
- Niemand kan mij helpen met invullen
- Andere reden,
namelijk: _____
